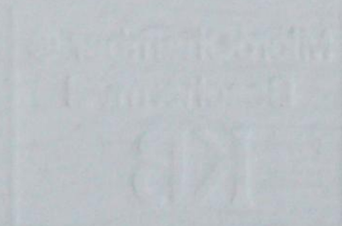

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
448 H 10

CLEOMEDES
EN
SOPHONISBA,
BLYEINDEND TREURSPEL.

Te AMSTELDAM,
By de Erfg: van J: LESCALJE, op de Middeldam,
op de hoek van de Vischmarkt, 1699.
Met Privilegie.

Copye van de Privilegie.

DE Staten van Holland ende Westvriesland doen te weten, alsoo ons vertoont is by de Regenten van het Burger Weeshuys ende Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam, en, in die qualiteyt, te samen eygenaers, mitsgaders Regenten van den Schouburg aldaer, dat sy, Supplianten, sedert eenige Jaren hebbende gejouisseert van onsen Octroye of Privilegie van dato den 19. September 1684. waer by wy aen de Regenten van den selven Schouburg, in die tyt, hadden gegeven te consenteren, accorderen ende octroijeren, dat sy, gedurende den tyt van vyftien eerst achter een volgende Jaren, de Wercken, die doenmaels ten dienste van het Tooneel reets gedruckt waren, ende, van tyt tot tyt, nog vorder in het ligt gebracht, ende ten Tooneele gevoert soude werden, alleen soude mogen drucken, uytgeven en verkopen, nu ondervonden, dat de Jaren, by het voorgemelde onse Octroy of Privilegie genaemt, op den 19. September 1699. souden komen te expireren; ende dewyl de Supplianten ten meesten dienste van de Schouburg, waer van henne respective Godshuysen onder andere mede meesten werden gesubcenteert, de voorgemelde Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen als Kluchten, als anders, die reets gedruckt en ten Toneele gevoert waeren, of in het toekomende gedruckt, en ten Toneele gevoert souden mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheenen, souden blyven drucken, doen drucken, uytgeven en verkopen, ten eynde de selve Wercken, door het nadrucken van anderen, haer luyster, soo in tael, als spelkonst, niet mogten komen te verliesen, dog dat sulcx aen haer, na de expiratie van het bovengemelde ons Octroy, en sulcx nae den 19. September 1699. niet gepermiteert soude wesen, soo vonden de Supplianten hun genootsaekt sig te keeren tot ons, onderdanig versoekende, dat wy aen de Supplianten, in hare bovengemelde qualiteyt, geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Octroy of Privilegie, omme alsoo de voorsz. Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als andere, reets gemaeckt en ten Tooneele gevoert, en als nog in het ligt te brengen, den tyt van vyftien eerst achter een volgende Jaren, alleen te mogen drucken en verkopen, of doen drucken en verkopen, met verbod aen allen andere op seeckere hoge penen, by U Ed. Groot Mog. daer toe te stellen, en voorts in communi forma; so is 't dat wy de saecke, ende 't versoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wesende, ter bede van de Supplianten, uyt onse rechte wetenschap, Souveraine magt en authoriteyt, deselve Supplianten geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen ende octroyeren, mits desen, dat sy, by continuatie, de voorsz. Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten als andere, reets gemaekt en ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen, den tyt van vyftien eerst achter een volgende Jaren, alleen binnnen onsen landen, sullen mogen drucken, doen drucken, uytgeven en verkopen, verbiedende daerom allen en

een ygelyk, de voorsz. Wercken, in 't geheel ofte ten deele, naer te drucken, ofte, elders naergedruckt, binnen den selven onsen lande te brengen, uyt te geven ofte vekopen, op de verbeurte van alle de naergedruckte, ingebrachte, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens, daer en boven, te verbeuren, te applicceren een darde part voor den Officier, die de calangie doen sal, een darde part voor den Armen der Plaetsen daer 't casus voorvallen sal, en het resterende darde part voor de Supplianten, alles in dien verstande, dat wy de Supplianten met desen onsen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare schade door het naedrucken van de voorsz. Wercken, daer door in genigen deele verstaen den inhoude van dien te authoriseren, ofte te advoueren, ende, veel min het selve onder onse protextie en de beschermínge eenigh meerder credit, aensien, of reputatie te geven, nemaer de Supplianten in cas daer inne iets onbehoorlyks soude influeren, alle het selve tot haren laste sullen gehouden wesen te verantwoorden, tot dien eynde wel expressely k begeerende, dat by aldien sy dese onse Octroje voor de voorsz. Wercken sullen willen stellen, daer van geen geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie sullen mogen maken, nemaer gehouden sullen wesen het selve Octroy in 't geheel, en sonder eenige Omissie, daer voor te drucken, ofte te doen drucken, ende dat sy gehouden sullen syn een exemplaer van alle de voorsz. Wercken, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliotheecq van onse Universiteyt tot Leyden, ende daer van behoorlyk te doen blyken, alles op pene van het effect van dien te verliesen, ende ten eynde de Supplianten desen onsen Octroye ende consente mogen genieten als naer hehooren, lasten wy allen ende een ygelyk, die 't aengaen mag, dat sy de Supplianten van den inhoude van desen doen lasten ende gedogen, rustelyk, vredelyk ende volkomentlyk genieten ende gebruycken, cesserende alle belet ter contrarie gedaen. Gedaen in den Hage, onder onsen grote Zegele, hier onder aen doen hangen op den een en twintigste May in 't Jaer onses Heer en Zaligmakers, een duysent ses hondert negen en negentigh.

A. HEINSIUS.

Ter ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

De Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in haar voorsz. qualiteit, het recht van deze Privilegie, voor CLEOMEDES en SOPHONISBA, *Blyeindend Treurspel*, vergund aan de Erfgenaamen van *J. Lescailje.*

In Amsteldam, den 8. *Desember,* 1699.

AAN

AAN

DEN HEERE

ISAAK DE PINTO.

KLINKDIGT.

DIt Treurblyeindend Spel werd aan U opgedraagen,
Myn Heer, door dien gy van de Konst een Minnaar zyt.
Dus oeff'nen wy ons zelf by ledigheid van tyd.
Het inzicht, 't geen ons heeft zo groot een werk doen waagen,
Is slechts, om mede een styl te leenen tot het schraagen
Van die Gebouwen, daar 't Tooneelgordyn zich wyt
Om opend; en ofschoon onze Yver wierd benyd,
Belacht, belastert, 't zal ons daarom niet vertsaagen;
Indien 't de Geldkas van den Weez' en de Oudenman
Tot voordeel strekken moog, en U behaagen kan,
Zo hebben wy hier in, na wensch, ons wit beschoten.
Aanvaard dit Spel dan, Heer, met zo genegen hert,
Als uw Konstlievenheid dit opgedraagen werd,
Van hen, die de eernaam van uw Dienaars graag genooten.

Onder de Zinspreuk

DOOR YVER BLOEID DE KONST.

AAN DEN

DICHTKUNDIGE

LEEZER.

ZIe hier ons Blyeindend Treurſpel, van CLEOMEDES EN SOPHONISBA, getrokken uit de Roman, genaamt de Afrikaanſche Sophonisba, by de Liefhebbers genoegzaam bekend: En terwyl de wydloopendheid der zelve ons overvloedige ſtof gaf tot dit ons Blyeindend Treurſpel, zo hebben wy dat geene welke ons het voornaamſte en het gevoegelykſte daar in dacht, zo kort als 't moogelyk is, verhandeld. En, om het oog, zo wel als 't oor te voldoen, verſcheidene uitkomſten in yder Bedryf gebragt, en de drie eerſte op bezondere Toonelen doen vertoonen: doch door dien onze inzicht niet anders is, als ons zelven, by leedige tyd, in deze Konſt te oeffenen, en zo 't mogelyk is, eenige voordeel aan het Weez- en Oudemannenhuis te doen; willen wy hoopen, dat het den Dichtkundige Leezer,

en

en Aanſchouwer, niet mishaagen zal, en zy de misſlagen, die daar mogten in geſloopen zyn, met een gunſtig oog over 't hoofd zullen zien; alzo wy ons aan hun oordeel, als Leerlingen, gaerne onderwerpen: dit doende, zullen wy aangemoedigd worden, om, met 'er tyd, iets anders op ons Tooneel te brengen. Vaar wel.

VERTOONERS.

AMATHONTUS, Onder Koning van Cyprus.

CLEOMEDES, Zoon van Cleomedes, Koning van Getuelien, doch onbekend, Beminde van Sophonisba, Gevangene van Polidoor.

SOPHONISBA, Dochter van Syphax en Sophonisba, doch onbekend, Minnaares van Cleomedes, Gevangene van Polidoor.

PERIMEDA, Moeder van Florimant, Polidoor, en Dosicléa.

FLORIMANT, } Verliefd op Sophonisba.
POLIDOOR, }

DOSICLEA, Verliefd op Cleomedes.

ACIDALIA, Voorheen Verloofde van Florimant, nu, onder de naam van Dorindel, Dienaar van Polidoor.

CLITOPHON, Voedsterheer van Cleomedes en Sophonisba, zich uitgeevende voor Wichchelaar van Samotes.

AMPHIDOXUS, Afgezant van Getuelien.

PELION, Vertrouwde van Amathontus.

ANTILEON, Hoofdman der Lyfwacht van Amathontus.

ZWYGENDE.

Gevolg van Amathontus.
Gevolg van Amphidoxus.
Huisgenooten van Periméda.

Het Tooneel is in Salamina, in het Huis van Perimeda, en 't Paleis van Amathontus.

CLEO-

CLEOMEDES EN SOPHONISBA.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ACIDALIA, *onder de naam van Dorindel*. SOPHONISBA.

ACIDALIA.

S 't mogelyk! Mevrouw, vind gy noch ſtof tot klaagen?
Daar Florimant zyn min, ja trouw u op komt draagen?
Gy, als gevang'ne, met uw Broeder, hier gebragt,
Door Polidoor, ziet reeds uw beider lot verzacht,
Moogt, onbeſpied, elkaâr, wanneer 't u luſt, gaan ſpreeken.
Ik, die, als dienaar, nooit ben in myn pligt bezweeken,
U, als vertrouwde, van myn meeſter Polidoor
Ben toegevoegd, zal u, het geen ik momp'len hoor,
En dat ontwyflyk u tot groote vreugd zal ſtrekken;
Ja mind'ring van uw ramp, gantſch onbeſchroomd, ondekken.
Weet dan, dat Florimant, die na uw huuw'lyk tracht,
Heeft op zyn Zuſters hart gekreegen zo veel magt,
Dat hy haar tot de trouw uw's Broeders kon beweegen.
En Perimeda ſchynt uw beide meê geneegen.

SOPHONISBA.

Ach! Dorindel!

ACIDALIA.

Mishaagd u zyn beſluit, Mevrouw?

Daar Cleomedes werd, door Doſicleaas trouw....

SOPHONISBA.

Hy doe zyn beſt, om my en Cleomedes zinnen,
Door liſt, of door geweld te dwingen tot het minnen.
Wy beide kiezen eer zyn haat op ons te laân,
Als Doſicleaas, of zyn liefde toe te ſtaan.

ACIDALIA.

Hoe zyt ge uw eigen heil dus tegen? laat toch vaaren....

SOPHONISBA.

Wat moogt gy my, door uw aanraaden, 't hart bezwaaren!

ACIDALIA.

Een ander, in uw ſtaat, zyn echt niet weig'ren zou.

SOPHONISBA.

Dat hy zyn huuw'lykseed aan Doriſtea hou;
Of zoek, gelyk gy my hebt meenigmaal doen hooren,
Acidalia, die hy had tot bruid verkooren,
Die, door zyn wulpsheid, wierd in ſtervens nood gebragt,
Maar die noch leefd, ſchoon zy by elk werd dood geacht.

ACIDALIA.

't Is waar zy leefd, Mevrouw, en 'k heb u, in 't vertrouwen,
Haar ongeval ondekt, en hoe zy wierd behouwen;
Dat zy (wyl Florimant haar achtende voor dood,
Die by zich zelf, na twee jaar tyds, in 't eind beſloot,
Met Doriſtéa in het huuwelyk te treeden,
Die hy nu ook vergeet door uw bevalligheden)
Hierom by Polidoor, in mannelyk gewaad,
Zich zelf in dienſt begaf, op hoop van in die ſtaat
Te vinden midd'len, om haar eens bekend te maaken:
Maar, als de ſpyt haar port, doet ſchaamte 't werk weêr ſtaaken.

SOPHONISBA.

Hoe kund gy, Dorindel, wyl my dit kenbaar is,
My dan noch aanraân tot een echtverbintenis
Met zulk een trouwloos menſch? is 't moog'lyk? groote goden!

Neen,

Neen, Sophonisba zal veel eer zich zelve dooden,
En ſterven onbekend, of leeven als ſlaavin,
Als leenen 't oor aan zyn verfoeijelyke min.
Gy kund myn ramp, en die van Cleomedes, enden,
Zo gy ons, door uw gonſt, vergif, of ſtaal wilt zenden.

ACIDALIA.

Is u dit ernſt?

SOPHONISBA.

Gewis: maar, Dorindel, myn Vriend,
Zeg me op wat naam dat hier Acidalia diend,
t Is u bewuſt.

ACIDALIA.

Helaas!

SOPHONISBA.

Ai! ſpreek maar zonder vreezen,
Zo trouw als gy my zyt, zal ik aan u ook weezen;
Ondek het my, 't zal ons licht helpen uit verdriet;
'k Bid, om de wil der goôn, verberg het langer niet.
De goden moeten u daar voor met gonſt beſtraalen.

ACIDALIA.

Wel aan, Mevrouw, 'k zal 't, op uw bede, aan u verhaalen.
Doch bid, Mevrouw, voldoe ook myn nieuwsgierigheid,
En meld my eerſt door welk een toeval, en beleid,
Dat Polidoor u, en uw Broeder kreeg gevangen.
'k Zal u, op uw verzoek, vernoeging doen erlangen.

SOPHONISBA.

Moet ik me erinneren op nieuws die zwaarigheên!
Welaan: 'k zal u in 't breed 't voornaamſt hier van ontleên.
Weet dan, dat Clitophon, een man van hooge jaaren,
Die ons heeft opgevoed, van voorneem was te vaaren,
Met ons, zyn kinderen, naar de Afrikaanſche kuſt,
Wyl hem onze Ouders maar alleenig zyn bewuſt.
In zee bevochten ons vyf Rodiaanſche ſcheepen,
Die ons verwonnen, en als hunne buit meêſleepen,
En deên in 't grootſte ſchip der Roovers overgaan.
Maar 's nachts begon een ſtorm en onweêr op te ſtaan,
Die op het eiland van Carpaath de vloot deê ſtranden;

Daar

Daar wy, naar groot gevaar, met vyftien Roovers landen,
Door hulp van hunne boot, terwyl de reft vergong,
En alles door de brand, en barning ftukken fprong.
Wy traaden landwaard in, daar wy veel harders zaagen,
Die wy, gantfch nat en koud, om hunne byftand vraagen;
Daar nevens om een Lam, om dankbaarlyk den goôn
Op te off'ren, 't geen ons wierd goedgonftig aangeboôn;
Zy wyzen ons een rots, daar zy een Autaar ftichten;
Terwyl dat elk om 't meeft, zich tot dat werk gaat richten,
Een deel der hard'ren rys vergaad'ren, de and're vuur
Voor 't offer haalen, gaf aan Clitophon dat uur
Geleegenheid, van ftil een harder te verklaaren,
Hoe wy op zee verrafcht door deze roovers waaren,
En bad hem om zyn hulp, die daadelyk befloot,
Ons, door zyn makkers, fluks te redden uit de nood.
Kortom, de Roovers zyn door hen geraakt om 't leeven.
Myn Broeder wierd gewond, waar door wy ons begeeven
In 't diepfte van de rots, daar Polidoor ons vond;
Die, na ik raamen kan, kort na die zelve ftond,
Dat wy geraakten uit die fnoode roovers handen,
Was met zyn bootsvolk aan deze oever koomen landen,
Maar tot ons ongeluk! terwyl juift Clitophon,
Wiens wyze raad ons fteeds in nood befchermen kon,
Na 't dorp gegaan was met de harders, om befchikking
Van 't geen in deze nood ons diende tot verkwikking;
Dies Polidoor nam my, en Cleomedes meê,
Helaas! als zyne buit: doch als wy van de reê
Afftaaken, zaagen wy (maar, ach! te laat) aankoomen
Den ouden Clitophon, die graag was meêgenoomen:
Maar 't Bootsvolk maakten zeil, en gaf hem geen gehoor!
Dus was 't dat Clitophon zyn kinderen verloor,
Wy, onze Voedfterheer, die op Carpaath moeft blyven;
Terwyl een voordewind uw meefters hoop kwam ftyven,
En ons aan Cyprus bragt. Hy voerde ons voorts te land
Na Salamine, en liet ons hier by Florimant.

Nu weet gy hoe het lot ons herwaarts heeft gedreeven;
Wil my nu ook, 't geen ik verzocht, te kennen geeven,
En

En zeg, wat naam dat hier Acidalia voert.

ACIDALIA.

Zy heet hier Dorindel.

SOPHONISBA.

Hoe! Dorindel? gy boert!
Zyt gy haar? groote goôn! zal ik 't gelooven moogen?

ACIDALIA.

Acidalia, die rampzaal'ge, zien uw oogen.
'k Gaf my, uit minnenyd, op 't hooren van de trouw
Van Florimant, hier dus verkleed in dienſt, Mevrouw.
De Ontrouwe heeft myn ſpraak, en weezen, gantſch vergeeten.
De ſchaamt belet my, dat ik hem myn ſtaat doe weeten.
Hy komt; ondek my niet voor ik u weder ſpreek,
En wy beſluiten hoe men beſt het werk beſteek.

TWEEDE TOONEEL.

FLORIMANT, SOPHONISBA, ACIDALIA.

FLORIMANT, *eerſt tegen Acidalia.*

VErtrek. Mevrouw, vergeefſch is al myn onderwinden.
Uw Vader, Clitophon, weet niemant niet te vinden.
'k Heb gantſch Carpaathe door doen zoeken, maar geen menſch
Acht hem in 't leeven. 't ſtaat aan u nu myne wenſch,
Wyl hy geſtorven is, niet langer op te houwen:
Zyn dood, geeft u de magt, om, als 't u luſt, te trouwen.
't Is tyd, Mevrouw, een eind te maaken van myn pyn.
Uw Broeder zal, met u, hier door gelukkig zyn.
'k Heb Doſiclea reeds tot zyne min bewoogen.

SOPHONISBA.

Helaas!

FLORIMANT.

Myn min, Mevrouw, geen uitſtel kan gedoogen.
Denk dat zy uw verheft uit deze uw ſlaafſche ſtaat,
In top van eer. 'k heb reeds een koſtelyk gewaad,
Een overſchoone ſtof voor u doen toebereiden,
Om, als myn Bruid, u naar het echtaltaar te leiden.

So-

SOPHONISBA.

Ach! denk, myn Heer, ach! denk, wie gy om my verſmaad!
Dat gy uw pligt, uw eer, uw eed te buiten gaat.
Licht minde ik u indien gy niet en waart verbonden.
Wil dan uw woord, myn Heer, bewaaren ongeſchonden.
Gedenk wat ſtraffen dat vrouw Juno dreigt die geen,
Die huuw'lyks eeden, zo lichvaardiglyk, vertreên.
Keer weêr tot haar, die gy zo trouw'loos hebt verlaaten.
Vergeef my, dat ik u niet minnen kan, maar haaten.

FLORIMANT.

Zulks toond gy my genoeg, en breek ik eed, en trouw,
Uw ſchoonheid is alleen daar oorzaak van, Mevrouw;
Zy maakt, dat ik my zelf geen meeſter ben, de reden,
En alles zwichten moet voor uw bekoorlykheden.
'k Ben overwonnen door de hartstocht van de min.
Ik ſterf, Mevrouw, zo ik uw fierheid niet verwin.

SOPHONISBA.

Wilt ge een rampzaalige, een onbekende kiezen?
Voor een....

FLORIMANT.

Al dit geſprek, is enkel tyd verliezen.
Toen u myn Broeder hier gevangen heeft gebragt,
Heeft hy gezegt, dat gy uit Adelyk geſlacht
Gebooren zyt, dus zal uw min my niet onteeren. (ren.
In't kort, Mevrouw, 'k wil gy voldoen zult myn begee-
Ik acht u hier ſlaavin, gy zyt dan die gy zyt.
Ga heen, beraâ u, 'k geef tot morgen u noch tyd.

DERDE TOONEEL.

FLORIMANT, *alleen.*

Ach! Sophonisba, wil uw minnaar toch verſchoonen,
Dat hy by u zich, als een dwingland, komt vertoonen.
Uw lange tegenſtand, myn liefde drift, haar kracht,
En Polidoor, wiens komſt ik yder uur verwacht,
Beweegen my het werk zo ſpoedig voort te zetten,
Uit vrees dat hy my in myn liefde mogt beletten.
Hy 's jong, en moedig, heeft ten hoof heel groot bewind;

Wyl

Wyl Amathontus hem, gelyk zich zelf, bemind;
(Die hem ontbooden heeft, en alles doet bereiden,
Om de Afgezant van 't ryk Getuel'jen te geleiden
Ten Hoove, die graag van Samotes Wich'laar wist,
't Lot van zyn Konings Zoon, van kindsbeen af vermist)
Ik zorg dat hy ook is op haar in liefde ontsteeken.
Doch is het zo, ik zal zyn voorneem haast verbreeken.
Ik ben hier de oudste Zoon, en voer het hoogste woord,
Heb moeder op myn zy, die altyd na my hoord.
Maar wat bekommer ik my toch met deze zaaken;
Zo Dosiclea... Maar ik zie haar daar genaaken.

VIERDE TOONEEL.

DOSICLEA, FLORIMANT.

DOSICLEA.

HEer Broeder, is 't geluk in Sophonisbaas min
In 't einde uw gonstig? heeft zy toegestaan om in....

FLORIMANT.

Helaas!

DOSICLEA.

Gy zucht! ik merk zy blyft noch onbewoogen.

FLORIMANT.

En gy, Mevrouw, zal ik van u verhoopen moogen
Dat Cleomedes in uw hart voert heerschappy,
En dat hy u weêr mind?

DOSICLEA.

Helaas! wat vraagd gy my?
Gy riedme een min aan, die ik vrees vergeefsch te draagen,
Die in myn aanzicht blos op blos, door schaamt, komt
Als ik gedenk, hoe ik my zie in staat gebragt; (jaagen,
Dat, daar 't betaamt men 't woord van 's minnaars zy eerst
Ik, tegens myne pligt, zelf alles moet beginnen, (wacht.
Wat ooit vermoogen had, om iemants hart te winnen.
Myn gonst, kentekens van myn min, neemt hy slechts aan
Voor heuschheid, 'k gis hy kan, of wil my niet verstaan.
Ach! was hy nimmermeer verscheenen voor myn oogen,
Of had gy nooit, om hem te minnen, my bewoogen!

De

De roem van myne naam, myn Kunne, noch myn eer,
Zag nu 't verachten van myn blykb'rc min niet, Heer.

FLORIMANT.

Mevrouw, ik kon tot noch met vleijen, zuchten, ſmeeken,
Noch dreigen, geenzints 't hart van Sophonisba breeken:
Zy legt my zaaken voor die my doorſnyden 't hart,
Zulks deê zy niet, was zy gevoelig van myn ſmart. (men,
Doch 'k vindme in ſtaat, en 't is zo ver op 't eind gekoo-
Dat ſlechts tot morgen toe maar uitſtel diend genoomen,
Zy moeten beide ons dan vernoegen; zyt te vreên.

DOSICLEA.

'k Zie Cleomedes komt al zuchtend herwaarts treên.

FLORIMANT.

Laat my een oogenblik met hem alleenig blyven;
Ik zal hem trachten tot uw huuw'lyk aan te dryven.
Zo dra ik hem verlaat kund gy weêr by hem gaan,
En hooren wat ik tot uw voordeel heb gedaan.

VYFDE TOONEEL.

CLEOMEDES, FLORIMANT.

FLORIMANT.

DUs droevig, Heer, dat 's vreemd! ik kan zulks niet vermoeden?
Daar yder hier in huis zich te uwen dienſt gaat ſpoeden.
Gy weet, 'k heb alle vlyt in 't werk geſteld, myn Heer,
Om Clitophon te doen opzoeken: maar hoe zeer
Myn volk haar pligt voldeê, men heeft hem niet gevonden!
Dies acht men zeker, dat de dood hem heeft verſlonden.

CLEOMEDES.

Ach! wil dan 't lot, dat ons zo onrechtvaardig drukt,
Dat Clitophon ons ook voor eeuwig is ontrukt? (ren?
Moet dan deez' droeve ramp noch onze ſmart verzwaa-
O goden! wilt uw haat op ons toch eens bedaaren.

FLORIMANT.

Gy mind uw ramp licht, en wilt niet ontſlaagen zyn.
Wy wenden alles aan tot lichting uwer pyn;

En kan uw Vaders dood u zo veel leed toebrengen?
Zyn leevensdraad koſt gy onmoog'lyk niet verlengen.
Gy zyt nu aan u zelf wyl hy geſtorven is:
En 'k wil, of 't ſtrekken mogt tot uw verlichtenis,
Nochmaals in deze zaak, myn Heer, myn vlyt aanwenden,
En Dorindel terſtond op 't ſpoedigſte gaan zenden
Na 't hol eens Wichchelaars, meê Clitophon genaamt;
Een man in deze konſt gantſch Cyprus door befaamt,
Die onlangs, te onzer vreugd, hier is aan 't hof gekoomen.
Indien uw Vader leefd, 't werd by hem wel vernoomen.

CLEOMEDES.

Myn Heer, waar meê zal ik beloonen zo veel goed?

FLORIMANT.

Met uw genegenheid aan my, en aan myn Bloed.

CLEOMEDES.

Indien ik immer ben in dienſtbaarheid bezweeken,
Verſchoon my, Heer, ik zal verbeet'ren myn gebreeken.
Gebiê my; 'k ben uw ſlaaf.

FLORIMANT.

Uw ſlaaverny is uit,
Mits ik uw Zuſter heb verkooren tot myn Bruid,
En Doſiclea heb ik u tot Bruid beſchooren,
'k Heb haar bewoogen, en gy zult haar licht bekooren.
Maak dat uw Zuſter my ook wedermin betoond,
Dan acht ik 't geen ik voor u deê genoeg beloond.

CLEOMEDES.

Myn Heer, ik ſta verbaaſt, en gantſchlyk opgetoogen!
Zou een gevang'ne zulk een eer zich eig'nen moogen?
Ach! gy verpligt my al te veel.

FLORIMANT.

'k Acht u myn vriend,
Ja broeder; doch gedenk waar door gy zulks verdiend;
Want Doſiclea moogt ge, als minnaar, onderhouwen;
Gy moet haar morgen, en ik Sophonisba trouwen.
Vaar wel: bedenk het loon dat gy verſchuldigd zyt.

ZESDE TOONEEL.

CLEOMEDES, *alleen.*

IN 'ſnoode dwang, gevaar van weig'ring, minnenyd,
Gevangen, onbekend, ô wreede noodlots plaagen!
Ach, Sophonisba! welk een weg diend ingeſlaagen?
Hoe redde ik u, en my, myn Lief, op 't beſt hier uit?
Rampzaal'ge Bruigom! en niet min rampzaal'ge Bruid!

Cleomedes, willende vertrekken, ziet Doſiclea.

Goôn!

ZEVENDE TOONEEL.

DOSICLEA, CLEOMEDES.

DOSICLEA.

CLeomedes, 'k heb van Florimant vernomen,
Dat hy, al 't geen behoord uw droefheid in te toomen,
Zich onderwind, en dat hy des van voorneem is
Te trouwen morgen met uw Zuſter; ja gewis,
Daarnevens, u, met my, in 't huuw'lyk wil verbinden:
Maar weet niet of gy zyn beſluit wel goed kund vinden;
En of gy beide niet de ſlaaverny, myn Heer,
Veel liever kiezen zult, als zulk een blyk van eer.

CLEOMEDES.

Helaas! Mevrouw, indien myn Vader was in 't leeven,
Die, wie wy zyn, alleen u kon te kennen geeven,
't Beſluit uws Broeders, en dat blyk van eer, Mevrouw,
't Geen ik door uwe, en ook myn Zuſter, door haar trouw,
Genieten zou, gaf aan een ſtaat ons opgedraagen,
Door zyn toeſtemming, zo veel reden niet, tot klaagen.

DOSICLEA.

Ik wenſchte, om uwent wil, dat hy noch leevend waar,
En valſch 't gerucht zyns doods: Samotes Wichchelaar,
Wiens Godſpraak raad gevraagt is nimmer valſch be-
Naar wien dat Dorindel zo even is gezonden, (vonden,
Zal, zo ik hoop, in 't kort, verzachten al uw druk.
Vlei u terwyl, Heer, met het naderend geluk,

Dat

Dat Sophonisbe, en u door 't huuw'lyk werd beschooren,
Zo u de aanbieding kan van Florimant bekooren.

CLEOMEDES.

Zyn goedheid wikkeld ons zo diep in schuld, dat aan...

DOSICLEA.

Behaagd het u, gy kund uw zelve des ontslaan,
En zyt in staat om die volkoomen af te leggen,
Tot morgen hebt gy tyd.

CLEOMEDES.

„ Helaas! wat zal ik zeggen?

DOSICLEA.

'k Zie Sophonisba komt, gy kund u t'zaam beraân,
Of gy uw beider heil wilt kiezen, of versmaân.
Vaar wel.

ACHTSTE TOONEEL.

CLEOMEDES, SOPHONISBA.

SOPHONISBA.

MYn Heer, de hoop van uitstel is benoomen,
Een zee van rampen staat ons over 't hoofd te stroomen,
Wyl Clitophon, die ons vaak redde uit zwaarigheên,
Niet werd gevonden, en is mooglyk overleên.
De drift van Florimant geen uitstel wil gehengen,
Maar wil ons morgen doen zyn snood bevel volbrengen.

CLEOMEDES.

Mevrouw, hoe hebt gy uw beraaden op dat stuk?
Aanvaard gy zyne trouw?

SOPHONISBA.

Gy 't aangeboôn geluk
Van Dosicleaas Echt?

CLEOMEDES.

O Goon! wat moogt gy vraagen.
Heb ik, van kindsbeen af, met u zo veele slaagen
Van 't straffe noodgeval verduurd, en vraagt gy nu
Of ik aanvaarden zal een Echt, waar voor ik gruuw?

SOPHONISBA.

En gy, myn Heer, schoon dat onze afkomst blyft verduistert,

En 't wreede lot ons hier, als slaaven, houd gekluistert,
Kund gy ooit denken, dat, om slaaverny te ontgaan,
Ik trouwloos zyn zou, een trouwloozens min verzaan?
'k Zwoer u te duur myn trouw, om tegens alle rampen
Van 't lot, waar door ik reeds verhard ben, niet te kampen.
Is Clitophon niet meêr, ik kies, in deze nood,
De slaaverny met u, myn Heer, of wel de dood.

CLEOMEDES.

O ed'le ziel! wiens moed, toond, dat gy zyt gesprooten,
Uit Vorstelyke stamme, uit Koninglyke looten.
Uw fier besluit behaagt zo myn grootmoedig hart,
Dat ik 't balstuurig lot, en alle rampen tart.
Denk niet dat Florimants, noch Dosicleaas poogen,
Zy stellen vry te werk haar dreigen en vermoogen,
My van uw liefde nu, of immer scheiden zal.
O neen! 'k sta met u pal voor 't wôen van 't los geval!
Dat zweer ik u, Mevrouw, my drukkende aan uw kaaken.

NEGENDE TOONEEL.

DOSICLEA, FLORIMANT, SOPHONISBA, CLEOMEDES.

DOSICLEA, *ziende Cleomedes Sophonisba ombelzen.*

„ Kom, Florimant, en wees getuigen van deez' zaaken.

CLEOMEDES.

Schep moed, 't zou kunnen zyn dat Clitophon noch leefd;
Wyl Dorindel zo straks bevel ontfangen heeft, (trekken,
Om . . . . maar, ik hoor gerucht. Mevrouw, laat ons ver-
'k Zal u dieswegen myn gedachten klaar ondekken.

SOPHONISBA.

'k Heb u ook iets geheims, myn Heer, van Dorindel
Te melden, 't geen ons leed licht zal verzoeten.

TIENDE TOONEEL.

FLORIMANT, DOSICLEA.

FLORIMANT.

'k Zwel
Van spyt, en minnenyd. Zou hy haar Broeder weezen?

DOSICLEA.

Men kon de liefde uit zyne, en uit haare oogen leezen.

FLORIMANT.

Is Sophonisba dan zyn eigen Zuster niet?
Is deze omhelzing uit een drift van 't bloed geschied?
Of uit een sterker drift? Goon! zyn 't ook twêe gelieven?

DOSICLEA.

't Zou konnen zyn, vermits wy geenzints konnen grieven
Hun harten, die, door min te zaamen vast verëend,
Voor onze liefde en gunst steeds blyven als versteend.
Doch 'k weet een middel dat, in deze stand van zaaken,
Hier van de waarheid ons in 't kort zal kenbaar maaken.

FLORIMANT.

Wat middel toch, Mevrouw?

DOSICLEA.

Door Sophonisbaas Ring,
Die Polidoor laatst van een oude vrouw ontfing,
Die op Carpathe kwam door schipbreuk droef te snee-
Gelyk hy ons in 't breed te kennen heeft gegeeven; (ven;
Dat hy die Ring kreeg eer hy Sophonisba vond.
Dit is haar onbekend, dies moet gy my terstond
De Ring, die Polidoor heeft in uw hand gelaaten,
Eer hy na 't Hof vertrok, toezenden.

FLORIMANT.

Kan die baaten,
Mevrouw, in deze zaak?

DOSICLEA.

Ik zal 't u doen verstaan,
Terwyl wy Moeder in haar kamer spreeken gaan.

Einde van het Eerste Bedryf.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

CLEOMEDES, SOPHONISBA.

CLEOMEDES.

IS 't moogelyk, Mevrouw, ô vreemde wonderheden!
Van Dorindel? ik sta verbaast door deze reden,
Die gy my hebt verhaald : maar zeg my hoe ze, in 't end,
Haar houden zal, nu haar zyn ontrouw is bekend?

SOPHONISBA.

Indien hy haar veracht, en zy hem moet verliezen,
De dood, voor 't leeven, in haar slaaverny, verkiezen.

CLEOMEDES.

Hoe! zou die schoone Vrouw, in 't bloeijenst van haar jeugd ...
Maar zie, daar komt zy zelf, en schynt geheel verheugd.

TWEEDE TOONEEL.

CLEOMEDES, SOPHONISBA, ACIDALIA.

SOPHONISBA.

DE blydschap, die 't gezigt my heden komt te toonen,
Zal myn nieuwsgierigheid, zo ik misdoe, verschoo- (nen.

ACIDALIA.

Mevrouw, de blydschap, die u myn gezigt ondekt;
Tot uw behoud veel meêr als tot de myne strekt;
Maar wyl ik deel neem in 't belang van al uw zaaken,
Wil ik my aan die vreugd met een deelachtig maaken.

Acidalia ziet Cleomedes aan.

CLEOMEDES.

Aan onze vreugd, Mevrouw!

SOPHONISBA.

Ei! acht hem niet onwaard,
Dat ik hem het geheim heb van uw staat verklaard.

CLEOMEDES.

Mevrouw kan van myn trouw tot haar verzekerd weezen.

ACIDALIA.

Die deugd heb ik altoos, myn Heer, in u gepreezen,
Van dat myn oogen u het eerst aanschouwden; maar,
Om kort te gaan, zo weet, dat deze Wichchelaar,
Die zich noemt Clitophon, was Clitophon voor dezen
Uw beider Vader.

SOPHONISBA.

Goôn!

CLEOMEDES.

Zou het wel moog'lyk weezen?

SOPHONISBA.

Is 't waar het geen gy zegt?

ACIDALIA.

ô Ja, 't is waar, Mevrouw,
Gy zult nu, door zyn hulp, haast eindigen uw rouw.

SOPHONISBA.

Ik bid, verhaal het ons.

ACIDALIA.

Na ik my had begeeven,
Door Florimants bevel na Clitophon gedreeven,
Met een en zelfde zucht, om hem te doen verstaan
Uw beider ongeval, 't geen naauwlyks was gedaan,
Of hy wierd krachteloos, en stond gelyk bezweeken,
Door doodsche schrik, en bleef een wyl tyds zonder spree-
Ten laatste borst hy uit: ô welk een groot geluk (ken;
Geniet ik onverwacht, in 't midden van myn druk!
ô Hol! waar in ik heb vyf maanden reeds versleeten,
Om de verburgen plaats van hun verblyf te weeten,
In schyn van Wichchelaar: en door myn wichchelaary
Ondekt gy my 't geheim, en maakt my eenmaal vry
Van zorgen, die my 't hoofd betrekken doen met rimpels.
Hier op verhaald hy my, hoe dat hy aan de wimpels,
En vlaggen had gezien, hoe 't Schip van Cyprus was,
't Geen uw vervoerde: dies hy ook besloot, zo ras
Het moog'lyk waar, zich zelf na Cyprus te begeeven:
Voorts heeft hy my verhaald zyn wandel en zyn leeven.

Hoe hy, als Wichchelaar, hier woonen kwam, Mevrouw;
Ik heb hem ook ondekt deze uw gedwongen trouw.
Waar op hy my verzocht, om slegts maar tyd te winnen,
Dat ge u zoud veinzen om hen beide te beminnen;
Op dat uw trouwdag voor een tyd word uitgesteld.
Nu weet gy 't geen, dat hy my heeft belaſt.

SOPHONISBA.

Gy meld
My wonderen, Mevrouw, die 'k nauw'lyks kan gelooven,
Maar gy, hoe raakt gy nu uw ongeval te boven?
Wat middel is hier toe?

ACIDALIA.

Door gif, of ſtaal, Mevrouw,
Zo hy volharden blyft, en weigerd my zyn trouw.

CLEOMEDES.

Ach! ban dat opzet toch, Mevrouw, uit uw gedachten,
En wil een beter lot, als wel de dood, verwachten.

SOPHONISBA.

Zacht! Perimeda komt, verzeld met Florimant;
Zo dra hy haar verlaat, zal ik de droeve ſtant
Der zaaken, en 't gevolg van uw geval ondekken,
En wat voorts noodig tot onze aller heil kan ſtrekken;
Haar openbaaren, door een waare blyk, Mevrouw,
Van uw behoudenis, en zyn beloofde trouw:
Ik hoop dat zy hier door bewoogen met uw lyden,
Hem zal beweegen, en op 't vinnigſte beſtryden;
En dat hy, in die ſtaat u ziende, om zyne min,
Eens zal veranderen van opzet en van zin.

DERDE TOONEEL.

PERIMEDA, FLORIMANT.

PERIMEDA.

LAat af, myn Zoon, betoom de driften van uw zinnen,
Laat Sophonisba, en wil Doriſtea minnen,
Aan wien gy, door uw trouw, zo vaſt verbonden zyt;
Denk hoe een minnend hart, na deze hoon en ſpyt,

Uit

Uitbarst in euv'le toorn, om 't uiterste te waagen;
En wat die Schoone aangaat, gy zult haar nooit behaagen;
't Zy met wat drift uw hart tot haar in liefde blaakt:
Haar hart in tegendeel word door geen min geraakt;
Ja, Sophonisba lacht slechts om uw minneklagten,
En gy hebt nooit van haar de minste gunst te wachten.
Geef niet de volle toom aan liefdens raazerny;
Verkies het zekerste, myn Zoon, en hoor na my,
Aan welkers achting gy zyt door natuur verbonden;
Hy struikelt licht die zich begeeft op losse gronden:
't Is zeker en gewis dat Doristea zal,
Als zy uwe ontrouw hoord, bevorderen uw val,
Laat Sophonisba dan . . . . .

FLORIMANT.

Mevrouw, wil my gelooven,
Dat ik, zo lang ik leef, my geenzins laat ontrooven
Die Schoone, welkers glans en vriendelyk gelaat
Steets voor myne oogen, als een leevensdageraad,
Verschynt; ten zy de dood, waar voor wy moeten bukken,
Haar, of uw Zoon, Mevrouw, na 't duister graf zal rukken.
Laat Doristea haar beklaagen aan de goôn,
Die zelf dit huuwelyk goed keuren van uw Zoon.

PERIMEDA.

De goden! hoe, myn Zoon?

FLORIMANT.

ô Ja, Mevrouw, de goden,
Die hebben 't, door de mond van Clitophon, geboden,
Wiens wyze Orakels zyn door 't gansche land vermaard.

PERIMEDA.

Wat heeft hy, door de goôn, aan u geopenbaard?

FLORIMANT.

Orakel

Uw huuwelyksverbond, sprak hy, is lang besloot en
Met haar, die uit de vloed voor uw behouden is;
En zy is in uw huis, en by uw huisgenooten,
In onbekende schyn, en geeft getuigenis
Van haar getrouwe min, en onbevlekte deugden,

Die gy ombelzen zult na haare dood met vreugden,
Is dat geen klaare blyk van myn aanstaande trouw?
Want Sophonisba is hier onbekend, Mevrouw,
En uit 't gevaar der zee, door Polidoor, geborgen,
En van de dood verlost; dies laat de onnutte zorgen.

PERIMEDA.

Maar Cleomedes zal....

FLORIMANT.

Te vreden zyn, Mevrouw,
Als hy verzekerd word van Dosicleaas trouw.

PERIMEDA.

Hoe is u zulks bekend?

FLORIMANT.

De tyd zal 't u ondekken;
'k Zie Sophonisba komt, Mevrouw, ik zal vertrekken.
Gy kund haar myn besluit noch eenmaal doen verstaan,
En dat ik haar nooit zal als door de dood onslaan.

VIERDE TOONEEL.

PERIMEDA, SOPHONISBA.

SOPHONISBA.

INdien 't geoorloft waar, Mevrouw, ik zou u vraagen,
Of u myn komst onsteld?

PERIMEDA.

Ik moet uw lot beklaagen,
Of dat wel van myn Zoon, die om uw liefde sterft,
Zo hy van u, Mevrouw, daar toe geen troost verwerft.
Hy heeft zyn vryheid door uw held're glans verlooren,
En vreest geen dood, of straf, kan hy u slegts bekooren.
Maar eer wy vorder in deze onderhouding gaan,
Moet ik een droom, die my bezwaard, u doen verstaan.
'k Bid luister, en zo gy, Mevrouw, die kund doorgronden,
Zo bid ik dat gy my den inhoud wilt verkonden:
My dacht als dat ik had twee Leeuwen opgebragt,
Niet grimmend boos noch fel, maar tam van aard, en zacht.

Zo dat ik hen veel meêr, dan als my zelf beminde:
't Gebeurde op eene tyd, dat iemant my een Hinde,
Met eene jonge Das zeer vriendelyk aanbood,
Hun beider deftigheid, en ſchoonheid was heel groot;
Ja zo, dat de ou[illegible] Leeuw, op 't minnelyk aanſchouwen
Van deze Hinde, zich niet kon van min onthouwen;
Waar dat zy ging of ſting hy volgde ze over al,
Met droeve zuchten, na: 't gebeurde eens by geval,
En op een zeck're dag, dat hy haar vriend'lyk ſtreelde,
En ſtrookte, dat op 't laaſt deez' Hinde zo verveelde,
Dat zy haar op de vlugt uit zyn gezigt begaf.
Waar op dat deze Leeuw, om dat zy hem zo ſtraf
Bejeegend had, onſtak in felle haat en tooren,
En viel den Das aan; die, na dat hy had verlooren
Zyn Hinde, haar verlies, en zyn geval betreurt,
Terſtont van deze Leeuw zyn klaauwen wierd verſcheurt,
Maar, wyl hy ſtervende, en gantſch magtloos van vermoogen,
De geeſt gaf, wierd de Das veranderd, in myne oogen,
In eene Hinde, ſchoon, en min'lyk van gelaat.
Waar op dat deze Leeuw, haar ziende in deze ſtaat,
Van dolle raazerny, en grimmigheid bezeeten,
Zich zelve heeft verwoed het hart uit 't lyf gereeten;
Waar van het bloed terſtond my tot in 't aanzigt ſprong,
Een huiverige vrees myn bange ziel bevong,
Waar door myn oogen zich van traanennat onſlooten;
Ik riep al zuchtende ſtraks al myn huisgenooten:
Daar hoord gy nu myn droom, en 't geen dat my onſteld,
En in de zinnen ſpeeld, en niet veel goeds voorſpeld.

SOPHONISBA.

De droom, die uw onſteld, maakt my niet eens verleegen,
Want na ik by my zelf die wel ga overweegen;
Betekend deze Das, 't is zeker en gewis,
Die in een Hinde na zyn dood veranderd is,
Hoe Dorindel haaſt zal Acidalia weezen,
Na datze uit haar gevaar is van de dood verreezen,
En weêr verſchynen zal in 't vrouwelyk gewaad:

En wat het tweede nu van weegens 't bloed aangaat,
Dat u in 't aanzigt sprong, zal u in 't minst niet hind'ren,
Want het betekend een getal van braave kind'ren,
Die gy uit haare schoot met vreugd zult bloeijen zien:
De Hinde, die in 't eerst zo schichtig [illegible]n, te vliên,
Met de vermoorde Das, ben ik, en ook myn Broeder;
Die, door een Wichchelaar, onze eenigste Behoeder,
Uw zullen laaten, en weerkeeren na ons land,
Als Dorindel bekend zal zyn aan Florimant.

PERIMEDA.

Maar hoe kan Dorindel Acidalia weezen?
Ten zy zy van de dood is wederom verreezen?

SOPHONISBA.

't Geval heeft haar verlost uit handen van de dood.

PERIMEDA.

Myn Zoon heeft haar gezien, in deze bange nood,
Verdrinken in de vloed.

SOPHONISBA.

ô Neen! zy wierd behouwen,
En wonderbaar gered.

PERIMEDA.

Mag ik uw woord vertrouwen?
En is het waar, Mevrouw, dat gy my heden zegt?
Zyt gy niet kwaalyk in uw meening onderrecht?

SOPHONISBA.

Spreek Dorindel, Mevrouw, de waarheid zal daar blyken.

PERIMEDA.

Ik ga, en hoop hier door veel ongeval te ontwyken.

VYFDE TOONEEL.

SOPHONISBA, *alleen.*

En wy de rampen, die ons dreigen, dus te ontgaan.
Maar, Dosiclea komt, wat jaagt haar herwaarts aan?

ZES

ZESDE TOONEEL.

DOSICLEA, SOPHONISBA.

DOSICLEA.

MEvrouw, uw Broeders min heeft eind'lyk plaats genoomen,
Hy is, door Florimant, zyn rampen voorgekoomen.
'k Schonk hem myn liefde; hy my deze Diamant,
Als tot een teken van een onverbreekb're band.

SOPHONISBA.

Wat zie ik! groote goôn!

DOSICLEA.

Ik, door dit waare teken....
Maar, hoe! wat's dit, Mevrouw? gy schynt geheel bezweeken,
Op 't zien van deze Ring.

SOPHONISBA.

In 't minste niet, Mevrouw,
Het is een nieuwe kwaal, die my bezwaard met rouw.

DOSICLEA.

't Schynt yder zyn gebrek heeft in dit sterflyk leeven.

SOPHONISBA.

Ik zal, met uw verlof, my wat tot rust begeeven.

DOSICLEA.

Ze is noodig, na ik zie, voor u in deze staat,
Eer dat de kwaal, die u bevangt, noch verder gaat.

SOPHONISBA.

Den Hemel, hoop ik, zal myn kwaalen eens verzoeten,
Ik ga, met uw verlof. „ Wat zal my noch ontmoeten?

ZEVENDE TOONEEL.

DOSICLEA, *alleen.*

WAt zal ik denken, goôn! uit deze ontsteltenis?
Waar van deez' Diamant, na 'k merk, de reden is;
Zou Cleomedes wel... Maar 'k zie myn Broeder komen.

ACHT-

ACHTSTE TOONEEL.
FLORIMANT, DOSICLEA.

FLORIMANT.

MYn Zuster, hebt gy door de Ring iets vreemds vernoomen?
Dat Sophonisba dus ontsteld uw zy verliet?
Ik bid, verzwyg daar van aan my de reden niet.

DOSICLEA.

Op 't zien van deze Ring stond zy geheel verleegen,
Ja zo, dat zy byna door schrik was neêrgezeegen;
De purp're roozen op haar kaaken wierden bleek,
Het leely wit gantsch doods, zo datze een beeld geleek.
Ik vrees dat zy te ver is aan die geen verbonden....
Maar zie, daar komt hy zelf, gebruik die zelfde vonden;
Deez' Ring zal moog'lyk hem, als haar ontstellen. 'k ga,
En zal in myn Vertrek u wachten.

NEGENDE TOONEEL.
CLEOMEDES, FLORIMANT.

FLORIMANT.

HOe! zo dra
Als gy my ziet, myn Heer, wilt gy van my vertrekken.
Ben ik u dan zo straf? Ei! wil het my ondekken.

CLEOMEDES.

Het goed onthaal, myn Heer, dat gy my daag'lyks toond,
Wierd met ondankbaarheid, zo ik zulks deed, beloond.
Ik ben tot uwen dienst, gy kund my maar gebieden.

FLORIMANT.

Wil dan 't geluk, myn Heer, dat uw toelacht, niet vlieden,
Neem meede u deel daar van, dewyl uw Zuster, Heer,
Nu, door dit waarde pand, zich toond zo fier niet meêr.
'k Heb eindelyk dat hart met smeeken overwonnen,
En haar schoone oogen, als twee schitterende zonnen,
Zyn

Zyn nu ten laatſten eens bewoogen met myn ſmart,
En ik bezit na wenſch eens plaats nu in haar hart.
Deez' Diamant, die zy.... maar hoe! gy ſchynt verſlaagen,
En antwoord niet, myn Heer, kan u haar keur mishaagen?

CLEOMEDES.

In 't minſte niet, myn Heer, haar keur is wettelyk,
Een minnaar onbeſchroomd door zulk een vaſte blyk.

FLORIMANT.

'k Wil u, als Broeder, met die zelfde gunſt beſtraalen?
't Is Doſiclea daar ik u meê zal betaalen.

CLEOMEDES.

Uwe edelmoedigheid maakt my geheel beſchaamd.
Maar denk eens aan de tyd die by u is beraamd;
Een langer uitſtel word daar toe vereiſcht als morgen;
Dies bid ik, ſta ons toe....

FLORIMANT.

Onſla u van die zorgen.
Ik ſtel aan u den dag van ons geluk, myn Heer,
Maar heb medoogen met een Minnaar, die zo teêr
Bemind; dat hy elk uur, ja, yder oogenblikken,
Door zyn verlangend hart, van liefde ſchynt te ſtikken:
Myn Broeder, die ten hoov' zyn meeſte tyd verſlyt,
Is myn Meêminnaar, en zou moog'lyk door de tyd...

CLEOMEDES.

Vreeſt gy uw Broeder, Heer, dat hy u voor zal koomen?
De plaats daar hy na tracht hebt gy reeds ingenoomen,
Gy zyt verzekerd door deez' Diamant.

FLORIMANT.

'k Beken,
Dat ik, voor zo ver, wel van haar verzekerd ben;
Zo hy niet aan de Vorſt uw beide gaat ondekken,
Kan hy in myn gemoed de minſte vrees verwekken:
Maar dit is al myn vrees, dat hy, door minnenyd
Gedreeven, aan de Vorſt, om deze hoon en ſpyt
Te wreeken, zeggen zal, het geen men diend te ſmooren:
Want als de Vorſt, myn Heer, die tyding komt te hooren,

Zo is 't met u, en haar, en my, gewis gedaan;
Dies wil u toch, zo kort als 't moog'lyk is, beraân,
En denk hoe dat myn hart, met nieuwe hoop bezeeten,
Steets met verlangen wacht om zyn geluk te weeten.
'k Zie daar uw Zuster, die u moog'lyk spreeken wil,
'k Laat u by haar alleen, myn Heer, houw alles stil,
En neem een kort besluit.

TIENDE TOONEEL.

SOPHONISBA, CLEOMEDES.

SOPHONISBA.

DE minnenyd, daar heden
My Dosiclea heeft zo vinnig meê bestreeden;
Doet my hier komen, om van 't geen nu is geschied
Te hooren uw besluit, of 't waarheid is of niet.

CLEOMEDES.

Mevrouw, dat zelfde deed my ook na u verlangen,
Hoe Florimant van u die Ring toch heeft ontvangen...

SOPHONISBA.

Hoe! Florimant van my?

CLEOMEDES.

Zo heeft hy my berecht.

SOPHONISBA.

En Dosiclea heeft het zelfde my gezegt.

CLEOMEDES.

Hier schuild bedrog, Mevrouw, 't zyn niet dan looze
Om ons te ondekken, en.... (vonden,

SOPHONISBA.

Maar ik kan niet doorgronden,
Noch min begrypen, hoe dat onwaardeerb're pand,
Zo lang vermist, toch is gekomen in hun hand.

CLEOMEDES.

De tyd, die 't al ondekt zal 't eind'lyk ons ondekken.
Daar 't onderzoeken licht zou achterdocht verwekken;
'k Heb Florimant gevleid, en veinsde my, Mevrouw,
Te

Te zyn genegen tot zyn Zusters min en trouw,
Maar dat hy moest den dag, daar toe bestemt, verlangen.

SOPHONISBA.

Wat antwoord hebt gy daar weêr op van hem ontvangen?

CLEOMEDES.

Een wensch'lyke antwoord tot onz' beider heil, zo wy,
Mevrouw, volharden in onze ed'le veinzery.

SOPHONISBA.

Maar zo die hoop ons mist?

CLEOMEDES.

Zal ik veel liever sterven,
Als zyn verzoek toestaan.

SOPHONISBA.

Zo ik uw min moet derven,
Zult gy my zien, myn Heer, gantsch zuiver onbesmet,
Grootmoedig sneuv'len, en ook volgen deze wet.

CLEOMEDES,

O Hemel! zo gy zyt door bidden te beweegen,
Spaar Sophonisba toch....

SOPHONISBA.

Hoe spreekt gy my zo tegen?
Myn lot hangt aan het u, uw lot, is ook het myn:
Gy zult niet zonder my, ik zonder u niet zyn.

CLEOMEDES.

Den Hemel hoop ik zal ons beide dan behoeden.
Laat ons dan veinzen, om te myden het vermoeden,
Van ons besluit, Mevrouw, en leeven zo gerust,
Op hoop dat Clitophon, die nu reeds is bewust
Waar dat wy zyn, ons helpt; gelyk hy vaak voor dezen,
In diergelyke nood, zyn yver heeft beweezen.
Maar Perimeda komt met Polidoor, Mevrouw,
Laat ons haar wyken, en verzek'ren onze trouw,
In spyt van Florimant, wat hy ook mag betrachten.

SOPHONISBA.

Ik hoop den Hemel zal ons beider lot verzachten.

ELFDE TOONEEL.

PERIMEDA, POLIDOOR.

POLIDOOR.

O Ja, Mevrouw, ik ben verzekerd van 't beleid
Myn's Broeders; en met een, hoe dat hy is bereid,
In 't aanzien van de goôn, op morgen haar te trouwen:
O Hemel! hoe kan ik geduldig noch aanſchouwen,
Die groote trouwloosheid, die my een Broeder brouwd
'k Had tot dat oogmerk hem die Schoone nooit vertrouwd,
'k Dacht zyn gedienſtigheid, die hy haar daag'lyks toonde,
Uit Broederliefde kwam; maar nooit dat liefde woonde
Of heerſchte in zyne borſt tot Sophonisba, neen!
'k Dacht Doriſtea hem behaagen kon alleen;
Aan wien hy door zyn trouw zo duur reeds is verbonden,
Maar dien Ondankb're heeft zyn eden lang geſchonden;
Zyn trouw verbroken; en een Broeder ſchelms misleid,
Door zyn onkuiſche luſt, en ſnoode dartelheid.
'k Gaf hem de Ring niet (die zo duur my is bevoolen,
Van een die ſtervend ſprak, hoe daar in legt verhoolen,
Haar ſtaat en afkomſt zo die eenmaal kwam te recht,
Gelyk ik hem voorheen zo dikmaals heb gezegt)
Mevrouw, om dat hy my zo ſchandig zou verraaden,
En dus misleiden door verfoeijelyke daaden;
Die nooit voortkomen uit een edelmoedig hart.
Maar 't geen my nu het felſt, en 't allermeeſte ſmart,
Is, dat de Vorſt, Mevrouw (die zekerlyk op heeden,
Met zyn Androphile in 't huuwelyk zal treeden)
Eerſt Sophonisba wil ten hoove zien gebragt,
Met Cleomedes, want hy zal haar door zyn Wacht,
Indien gy zulks niet kund beletten, zelf doen haalen:
En, ach! Mevrouw, ik vrees haar minnelyke ſtraalen
Te zullen miſſen als de Vorſt haar ſchoonheid ziet.
Zo gy in deze nood uw Zoon geen byſtand bied....

PERIMEDA.

Ik kan tot noch, myn Zoon, de Vorſt voor u niet ſpreeken.

Maar wilt 't ontzag, dat gy my ſchuldig zyt, niet breeken,
En laat aan my de zorg tot uw behoudenis:
Doch ſmoor de haat, die in uw hart ontſtooken is,
Tot hem, die gy, myn Zoon, zyt ſchuldig altoos te eeren,
En laat de vyandſchap, ik bid, op myn begeeren,
Wanneer gy hem ontmoet, niet breeken het ontzag,
Dat gy hem ſchuldig zyt, zo 'k iets op u vermag;
Ik zal voor uw behoud, en welſtant zorge draagen,
Dat gy u niet van hem, noch my, meêr zult beklaagen;
En, wyl dat hy het recht der eerſtgeboorten heeft,
Gehoorzaam hem, als my. Zie toe, en wederſtreeft
Myn wil niet, of 't geval het anders had beſchooren.
Gehoorzaam my, die gy verpligt zyt om te hooren.

TWAALFDE TOONEEL.

POLIDOOR, *alleen.*

O Goden! welk een ſpyt! gehoorzaam my; ô ſchand!
Ja, ik ben u verpligt, maar nimmer Florimant,
Na zulk een ſnoode daad, gehoorzaamheid te toonen:
Nooit met gewenſchte heil zal hy zyn liefde kroonen;
Hy, die de banden van de Broederliefd' veracht,
En, door zyn hoogmoed, my tot ſlaaf te maaken tracht,
Kan hier zyn ſchelmery zo kunſtig noch verbloemen,
Voor u, dat gy zyn zaak rechtvaardig noch zoud noemen.
Hy is geen Broeder meêr, maar wel een dwingeland,
Die 'k pligt of eer, noch geen ontzag, na deze ſchand,
Meêr ſchuldig ben, ô neen! ik zal voor hem niet ſchroo-
men,
Hy zal nooit het geluk.... maar, 'k zie hem herwaarts ko-
men.

DERTIENDE TOONEEL.

FLORIMANT, POLIDOOR.

POLIDOOR.

MYn Heer, gy weet met wat vertrouwen dat ik u
De hoop van myn geluk heb toevertrouwd. Maar nu
Verneem ik, tot myn leed, dat gy, ha! wreede plaagen,

My Sophonisba wilt, wyl zy my kan behaagen,
Ontrooven: meend gy dan, schoon gy myn Broeder zyt,
En de oudste, dat ik zal dic bitt're hoon en spyt
Gedoogen? Neen, ô neen! gy moogt my vry gelooven,
Dat ik my van myn schat zo licht niet laat berooven;
Gy hebt geen recht op haar, het is myn buid, myn Heer,
Die ik van u weêrom, zo ik ze u gaf, begeer.

FLORIMANT.

Betoom de driften van uw jeugd, leer beter spreeken
En wil 't ontzag, dat gy my schuldig zyt, niet breeken.

POLIDOOR.

Gy breekt 't ontzag, en zyt minnedig noch daar by,
Verlaat uw eerste Bruid; wilt Sophonisba my
Berooven. Meend gy dan, dat u is toegelaaten,
Nu deez' te minnen, en een and're weêr te haaten?
Zyn eed te breeken, en zyn huuwelyksverbond
Te schoppen met de voet, komt uit geen ed'le grond,
Noch braave ziel ooit voort; maar schelmen en verraaders
Die hebben tot de deugd niets loff'lyks in hunne aders,
En, onder dat getal, zyt gy de grootste noch,
Nu gy uw Broeder zelf verraad met uw bedrog,
En eed; ja woord en trouw, en alles durft vertreeden.

FLORIMANT.

Ik zeg u andermaal staak deze bitze reden,
Eer myn geduld, te lang gesard, in toorn ontsteekt.

POLIDOOR.

'k Heb nooit ontzag voor een, die trouw en eed verbreekt.

FLORIMANT.

Ik zal u door de tyd tot dat gezag wel brengen.

POLIDOOR.

Veel eer zal ik uw bloed, of gy het myne plengen,
Eer ik aan u ontzach zal toonen, die niet waard....

FLORIMANT.

Hou op, Ontzinninge, van reden gantsch ontaard,
En terg my langer niet, bedenk uw onvermoogen,
Eer dat myn gramschap, reeds ten opperste getoogen,
U niet gevoelen doe de straf na de euveldaad.

Po-

POLIDOOR.

O Hemel! hoe kan ik my langer in deez' ſtaat....

FLORIMANT.

Ik zal u in het kort met eerbied leeren ſpreeken.
Ik ga, eer dat myn toorn mogt myn geduld verbreeken.

VEERTIENDE TOONEEL.

POLIDOOR, *alleen.*

GA, ga, Ondankb're! ga, maar denk dat dit verwyt,
Deez' bitze hoon u zal berouwen door de tyd.
't Zal my, zo wel als u, nu aan geen magt ontbreeken.
Dat zelfs de Vorſt, en gy blyft van haar min verſteeken.
Een heimelyke drank, tot myn verzekerheid,
Diend hier in deze ſtaat tot haar behouwd bereid;
Op dat zy word de Vorſt, en Florimant benomen;
Dus hoop ik 't oogwit van myn liefde te bekoomen.

Einde van 't Tweede Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

POLIDOOR, SOPHONISBA.

POLIDOOR.

O Ja! Mevrouw, 'k heb u bemind van de uur, en stond,
Dat ik op 't Eiland van Carpaathe uw schoonheid vond.
Myn dienst, het goed onthaal u sints die tyd beweezen;
Daar uit was middagklaar myn minnebrand te leezen;
En myne onnozelheid, en onbezonne waân
Dacht dat myn dienstbaarheid myn min u deê verstaan;
Vermits myn pligt ten hoof my weinig tyd kwam gonnen,
Dat ik u mondeling zulks heb ontdekken konnen
Als nu ik wederkeer, en, tot myn ongeluk,
My zelfs een oorzaak vind van uw aanstaande druk.

SOPHONISBA.

Ja, Polidoor, gy hebt de schuld van al het lyden,
Dat Sophonisba, en haar Broeder, komt bestryden.
Had gy ons, tegens dank, niet van 't Carpaatsche strand
Vervoerd, en hier in huis gebragt by Florimant,
Die ons, in wederwil van onze zinn'lykheden,
En zyn gezwoore trouw. in 't huuw'lyk wil doen treden,
Wy waaren niet geraakt in deez' rampzaal'ge stant,
Maar zaaten vol van vreugd nu in ons vaderland.
Uw liefde heeft ons van die zoete hoop versteeken;
Rampzaalige, komt gy my noch van liefde spreeken?

POLIDOOR.

Ik ben rampzaalig, en een oorzaak van uw rouw.
'k Bragt u in zwaarder leed als gy noch weet, Mevrouw.

SOPHONISBA.

Ha! Wreede, hebt gy ons noch meerder leed beschooren?

POLIDOOR.

Ja, Sophonisba: maar het uur is reeds gebooren,
Waar in, bragt u myn mond op nieuws in ongeval,

Myn liſtigheid, Mevrouw, u weder redden zal
Uit handen van de Vorſt.

SOPHONISBA.

Hoe! uit de Vorſt zyn handen?

POLIDOOR.

Hy mind u.

SOPHONISBA.

My? o goôn! waar zal myn lot belanden?

POLIDOOR.

Myn onbezonnenheid hem in uw liefde ontſtak,
Als ik in 't Hof hem van uw groote ſchoonheid ſprak,
En te onvoorzichtig, tot myn ſmart, hem ging verkonden,
Hoe dat ik u, en ook uw Broeder heb gevonden.
'k Had naauw myn laſt verricht, omtrent een Afgezand
Ten Hoof te leiden, die hier giſt'ren is geland;
Of hoorde, toen ik kreeg verlof my t'huis te ſpoede,
Dat Amathontus, 't geen ik nimmermeer vermoede,
De Hoofdman van zyn wacht beval, dat hy, Mevrouw,
Uw Broeder, nevens u, ten Hoove brengen zou.
Daar zal hy u gewis voor zyn Boelinne houwen;
Want hy Androphile, een Schoonheid, ſtaat te trouwen.
Dus heb ik u verraân, en myne min met een!

SOPHONISBA.

Goôn! wie zag ooit een ſtaat zo vol rampzaaligheên,
Als de onzen is?

POLIDOOR.

Hou moed, myn min zal u bevryden,
Myn liſt zal dezen dag noch eindigen ons lyden.
De ontrouwe Florimant, noch ook de Vorſt, Mevrouw,
Die zullen van 't genot uw's mins, noch uwe trouw,
Zo lang ik leef, zich niet beroemen. wilt niet vreezen.
'k Ga, en zal ſtraks hier tot uw redding weder weezen.
Vaar wel: 'k zie Florimant, die 'k haat, hy ſpreeke u vry;
Maar dat hy denk, dat dit geſprek het laatſte zy.

TWEEDE TOONEEL.

FLORIMANT, SOPHONISBA.

FLORIMANT.

'T Lot wil ons ſcheiden, ach! Mevrouw, wat nieuwe plaagen!
Myn Broeder heeft de Vorſt uw ſchoonheid voorgedraa-
En wil u leeveren aan hem. wat gaat ons aan! (gen,

SOPHONISBA.

Ik heb die droeve maar van Polidoor verſtaan.
't Schynt dat ik tot een ſtaat van rampen ben gebooren,
Maar u, myn Heer, maar u is groote vreugd beſchooren:
Moet gy my miſſen; gy krygt, in myn plaats, myn Heer,
Uw eerſt verkoore Bruid, Acidalia, weêr.

FLORIMANT.

't Is waar; myn Moeder zegt dat zy noch is in 't leeven.
Maar uw gevaar dwingt my u nimmer te begeeven.
Ik denk nu ſlechts op uw verloſſing, 't is hoog tyd
Om u te helpen, eer dat voordeel ons ontglyd,
Dat ons noch toelaat dat wy zaamen konnen vlugten.
Des Vorſten Hofwachts komſt doet my voor hind'ring
Bereid u, eer die noch gekoomen is, om my (duchten.
Te volgen, daar ik u uit dit gevaar bevry.
Wy zullen heimlyk, door de Tuin, de ſnoode laagen
Van Amathontus.......

SOPHONISBA.

Ach!

FLORIMANT.

Beminde, ſtaak dit klaagen.
Verwacht my ſtraks hier weêr. 'k zal by uw Broeder gaan,
Hem hier doen koomen, en met hem voorts overſlaan
Wat vorder diend verricht. Maar, 'k zie myn Moeder koomen.
Vaar wel: ik bid verzwyg 't geen ik heb voorgenoomen.

DERDE TOONEEL.

PERIMEDA, SOPHONISBA.

PERIMEDA.

MEvrouw, 'k zie dat myn Zoon, u, op myn komst verlaat;
Heeft hy de vreugd verhaald die hem te wachten staat?
De uitlegging van myn droom vervrolykt gantsch myn zinnen,
Vermits ik reeds daar van de uitwerking zie beginnen.
Acidalia, die wy dachten overleên,
Hebt gy aan ons ondekt, door uwe schranderheên.
Het goed dier vriendschap, my nu zonneklaar gebleeken,
Zal by de Vorst my doen voor uw verlossing spreeken;
En, kund gy tot de trouw van Polidoor verstaan,
Ik neem u blydelyk voor myne Dochter aan;
Zo ook uw Broeder in myn Dochter schept behaagen,
Zy word van my hem, gantsch geneegen, opgedraagen;
Doch, zo gy 't zaamen liefst in vryheid blyft, Mevrouw,
En niet genegen zyt tot myner kind'ren trouw,
Gy beide zult uw wensch daar in genieten moogen,
En mid'lerwyl zal ik, met vollen yver, poogen,
Om, door Androphile, waar op ik veel vermag,
Noch uw verlossing te bewerken dezen dag.

SOPHONISBA.

Ach! kryg ik die, ik kwam nooit grooter vreugd te aan-
(schouwen.

PERIMEDA.

Verwacht zulks: morgen zal Acidalia trouwen
Met Florimant. 'k heb iets bestooken, 't geen myn vreugd...

SOPHONISBA.

Helaas! Mevrouw, ik zorg dat ge u te vroeg verheugd;
Want Florimant.......

PERIMEDA.

'k Heb, om zyn blydschap te vergrooten,
In 't heimlyk, met zyn Bruid, een zoet bedrog beslooten.
Hy weet slechts dat zy leefd, door myn verhaal alleen,

Doch heeft haar niet gezien: nu heb ik haar doen kleên
In 't Bruidskleed, 't geen myn Zoon voor u liet toeberei-
Dit kleed zal hem gewis in zoete twyfling leiden. (den;
Zy zal hier aanstonds in de Zaal verschynen, en,
Op dat hy haar niet recht, op de eersten aanblik, ken,
Zal een gordyn, voor 't licht der vensteren geschooven;
De Zaal doen duister zyn, en zyn gezigt verdooven,
Ja, twyflen doen of zy 't wel is, dan of gy 't zyt;
Mits ik eenvoudig hem slechts zeggen zal; 't is tyd,
Myn Zoon, indien gy wild Acidalia groeten,
Ga in de Zaal, en werp u neder voor haar voeten,
Daar zultge uw Bruid zien, bid dat zy uw fout verschoon.
My dunkt ik zie hem, wyl zy hem vergeeft haar hoon,
Gantsch opgetoogen, door het onverwacht ontmoeten
Van zyn verlooren Bruid, met duizend kusjens, boeten
Zyn voor'ge misdaad.... maar, Mevrouw, 'k zie dat gy
SOPHONISBA. (schreid.
O ja, ik schrei, Mevrouw, om dat ge u av'rechts vleid.
PERIMEDA.
Vlei ik my averechts? Wie komt myn vreugd benyden?
Zyt gy 't, Mevrouw?
SOPHONISBA.
Geenzints: uw vreugd zal my verblyden,
Maar 't is uw Florimant, die 'k vrees dat uw misleid.
PERIMEDA.
Myn Florimant? ach! spreek, en geef my klaar bescheid.
Wat heeft hy u gezegt?
SOPHONISBA.
Na 'k hoorde uit zyne reden,
Heeft hy tot zyne Bruid gantsch geen genegenheden.
PERIMEDA.
Waar uit besluit gy zulks?
SOPHONISBA.
Om dat hy bad, Mevrouw,
Dat ik zyn voorneem toch voor u verzwygen zou.
PERIMEDA. (ren.
Wat voorneem heeft hy dan? Ik voel myn bloed ontroe-
SOPHO-

SOPHONISBA.

Hy poogt my, heim'lyk, met myn Broeder, te vervoeren,
En wil my nimmermeêr begeeven: dat hy nu
My bad, dat ik toch zulks verzwygen zou voor u;
Doet my in deze zaak argwaanig zyn, en duchten
Dat hy, met ons, zyn Bruid voor eeuwig tracht te ontvlug-
Hy spreekt myn Broeder, en zal straks hier weder zyn. (ten.

PERIMEDA.

Dat hy zulks voor my doet verzwygen, heeft wat schyn.
Hoe! zou zich Florimant, zo listig voor my veinzen?
Zag ik niet hoe van vreugd zyn innigste gepeinzen
In hem ontvonkte, toen ik hem verhaalde, dat
Acidalia, lang by hem voor dood geschat,
Noch leefde, dat zy hier in huis zelf was te vinden.
Zocht hy myn oogen door een valsche vreugd te blinden?
Neen, neen! de blydschap die hy toonde was te groot.
Maar ik begryp, Mevrouw, waarom dat hy besloot
Het voorneem dat hy heeft voor my bedekt te houwen:
Hy durft zyn Moeder, noch zyn Broeder niet betrouwen.
Het is een zaak die hem het leeven kosten zou.
Hy weet dat u de Vorst ten Hoof begeerd, Mevrouw.
Hy tracht voor geile min, die 'k geenzints kan vermoeden,
Dat Amathontus griefd, is 't mooglyk, u te hoeden.

SOPHONISBA.

Ach! dat zulks waarheid was! myn ziel, door vrees, durft

PERIMEDA. (al...

Ik weet een middel, die uw vrees verdryven zal.
Acidalia zal zo daatlyk herwaarts koomen,
'k Sta toe dat myne plaats door u word ingenoomen.
Gy moogt, tot Florimant verschynt, vry by haar zyn.
Schuif dan 't gordyn voor 't licht, op dat het licht verdwyn,
En wil u zelf stil in een hoek der Zaal versteeken,
Zo kund gy hooren wat hy met zyn Bruid zal spreeken.
'k Ga hem hier zenden, en kort volgen: maar ik acht,
Dat zyn getrouwheid: by u te onrecht is verdacht.

VIER-

VIERDE TOONEEL.

SOPHONISBA, *alleen.*

EN ik, dat gy u zelf met valſche waân gaat ſtreelen.
Hy tracht ons aan de Vorſt; maar, om zyn min, te ontſteelen.
Ach! dat myn vrees my mogt bedriegen, goôn! maar (zacht,
Acidalia komt.

VYFDE TOONEEL.

SOPHONISBA, ACIDALIA, *in het Bruidskleed van Sophonisba.*

SOPHONISBA.

MEvrouw, deez' grootſche pracht
Van kleeding, die uw glans en ſchoonheid komt verſieren,
Was toebereid voorheen, om 't huuwelyk te vieren
Van my met Florimant, en 'k ben op 't hoogſt verblyd,
Dat gy, tot myn ontzet, bekend geworden zyt.
De goden geeven, dat, met hart, met ziel, en zinnen,
Uw Bruigom Florimant u ſteeds getrouw moog minnen.

ACIDALIA.

Mevrouw, 'k blyf dankbaar voor uw goedgenegen hart;
En 'k weet gy tegens dank zyt oorzaak van myn ſmart.
Maar 't is met my gedaan, ik zal hem nooit bekooren;
Hy heeft voor eeuwig my te ontvlugten vaſt gezwooren.
Gy, gy alleen, Mevrouw, zyt al zyns harten luſt.

SOPHONISBA.

Ach! myne vrees is waar. hoe is u dit bewuſt?

ACIDALIA.

Een van zyn dienaars kwam my heim'lyk in 't vertrou- (wen
Zyn ſnoô verraadery, en voorneem ſtraks ontvouwen.
De Ontrouwe wil, om my te ontkoomen, met u vliên.

SOPHONISBA.

't Is waar: hy kwam my hem te volgen ſtraks gebiên.
En Perimeda, die 'k zyn opzet ging ontdekken,

Ge-

Geloofd dat zulks uw trouw niet zal tot nadeel ſtrekken,
Zegt dat zyn min tot u te hevig is en groot.
Zy wil volvoerd zien 't geen zy flus met u beſloot:
En, om myn argwaan, die ik toonde, te verbreeken,
Staat zy my toe, dat, als u Florimant komt ſpreeken,
Ik my hier dan verſchuil, en ſchuif 't gordyn voor 't licht,
En zy getuigen hoe hy aan u kwyt zyn pligt.

ACIDALIA.

Zyn pligt? hy heeft zyn pligt en eed al lang geſchonden!
Doch 'k hoop my, door de dood, in 't kort, te zien ontbonden
Van 't wreed herdenken van zyn ontrouw: dies fenyn
Of koord, of ſtaal zal my bevryden van die pyn;
Ik leef de Ontmenſchte toch te veel. De waterſtroomen,
Toen ik my bade, ben ik tot zyn leed ontkoomen.
Hy haat my doodelyk, en bluſcht, door zyn beſluit,
Nu voor de tweedemaal de lamp myns leevens uit.

SOPHONISBA.

Ik wil voor u, en ons een beter lot verhoopen.
Maar zacht, ik ſchuif 't gordyn, de deur der Zaal gaat open.
't Zal Florimant zyn; 'k zal my gaan verſteeken, ach!
Het lot wil geeven dat myn vrees verdwynen mag.

ZESDE TOONEEL.

POLIDOOR *met een kelk*, ACIDALIA, SOPHONISBA, *ter zyde*.

POLIDOOR.

'T IS duiſter in de Zaal. Mevrouw.

ACIDALIA.

„ Wat zal dit weezen?
„ Hoe! Polidoor hier met een Kelk!

POLIDOOR.

Myn Uitgeleezen,
Myn Sophonisba;

ACI-

ACIDALIA.

„ 'k Zal my veinzen.

POLIDOOR.

Vind niet vremd,
Dat myne min, die uw verlossing heeft bestemd;
Wyl 's Vorsten lyfwacht reeds van binnen, en van buiten,
Ons huis bezet heeft, niets gewissers kon besluiten,
Om u te hoeden voor de wulpsche en geile min
Des Onderkonings, als deez' drank, Mevrouw, die in
Deez' Kelk geschonken, u voor oneer zal bevryden.

ACIDALIA.

„ Heb dank, o goôn! nu kan ik eindigen myn lyden.

POLIDOOR.

'k Beken, dit stuk schynt wreed, ja tygeraardig voor
Een Minnaar, die zo teêr bemind, als Polidoor.
En eer een teken van versoeib're haat als liefde.
Geen minneschicht nochtans myn borst zo diep doorgrief-
Als die 'k ontfing door uw bekoorlykheid, de goôn (de,
Zyn myn getuigen, dat zy op myn hoofd het loon
Eens trouwelooze doen neêrstorten voor uw oogen,
Zo niet de liefde, die 'k u draag, my heeft bewoogen
Dit middel in deez' nood in 't werk te stellen: want
Ik weet dat u de dood, in deez' rampzaal'ge stant,
Min smarten zal, Mevrouw, als eereloos te leeven.

SOPHONISBA.

„ Dacht Polidoor aan my myn vryheid dus te geeven?

ACIDALIA *drinkt uit de Kelk.*

'k Blyf u verpligt, geef hier. Ontrouwe Florimant,
Zyt nu gerust, zy, die gy haat, raakt nu van kant.

SOPHONISBA, *willende Acidalia het drinken beletten.*

Hou, Polidoor. Mevrouw, laat af.

POLIDOOR.

„ Ik ben verraaden.
„ Ik ga, maar trek haast winst uit deez' gewaande schaa-
den.

ZEVENDE TOONEEL.

ACIDALIA, SOPHONISBA.

SOPHONISBA *zet de Kelk op de tafel.*

Ach! wat hebt gy gedaan? Rampzaalige, deez' drank
Was niet voor u, maar my.

ACIDALIA, *gaat flaauw werdende aan de Tafel zitten.*

Ik zeg hem echter dank
Die my die gaf: 'k had reeds beslooten om te sterven,
Nu deê my Polidoor daar 't middel toe verwerven.
Ik speelde met uw naam in deze duisterheid,
En dronk op 't spoedigste, op dat gy door uw beleid
My niet verhinderde myn sterflot te voltrekken.
'k Zal nu aan Florimant niet tot een spot verstrekken.
Hy minne, en trouw nu dien 't hem lust, ik zal 't niet zien,
Myn dood bevryd my: 'k voel de kracht der drank komt
Door al myn ad'ren. (vliên

SOPHONISBA.

Ach! help! help!

ACIDALIA.

Wat wilt gy maaken?
Ach! zwyg, 't is toch te laat; 'k voel my de doodslaap naa-
Hy trekt de leden van myn oogen toe. (ken;

SOPHONISBA.

Zy sterft!

ACIDALIA *zygt met haar Hoofd neêr op de tafel.*

Vaar wel, Mevrouw, 'k wensch gy een beter lot verwerft.

SOPHONISBA.

Rampzaal'ge Schoonheid, moest gy dus uw leeven enden?
O Florimant! wat baard uw ontrouw al elenden!
Wat staat my nu te doen? zo ik deez' zaak ontdek,
Licht dat ik my daar door in zwaarder rampen trek;
En moog'lyk word beticht, dat ik haar heb doen sneeven:
Want Perimeda zal de schuld my eerder geeven
Als aan haar zoons, schoon die de waare moorders zyn;
De een, door zyn ontrouw; en, ach! de ander door 't fenyn,

'tGeen hy, door duisternis misleid, aan haar kwam
schenken,
In plaats van my; zo 'k blyf, en zwyg, wat zal men denken?
O neen! ik ga... Maar, ach! 'k zie Florimant, wat raad?
'k Verberg my weêr, tot dat ik zie wat hy bestaat.

ACHTSTE TOONEEL.

FLORIMANT, ACIDALIA,
SOPHONISBA, *ter zyden.*

FLORIMANT.

IS 't moogelyk! Mevrouw, durf ik myn oog betrouwen?
Acidalia! koom ik u noch aan te schouwen?
Na dat een Waterbaar u sloeg uit myn gezigt,
Toen ik uw badende verraschte, tegens pligt.
Wat heb ik om uw dood, door myn onachtzaamheden
Veroorzaakt, in 't gemoed al wroegingen geleden.
Maar 'k vind u wederom in 't leeven! welk een vreugd!
Knield.
En bid vergifnis, voor myn ondaad, van uw deugd;
Daar nevens, dat ge aan my wilt toestaan en gehengen,
Dat ik u uit deez' Zaal moog by myn Moeder brengen;
Mits ik in deze plaats twee Vreemdelingen wacht,
Die hier gevangen zyn, wiêr vryheid ik betracht.
Staat op.
Maar, hoe! zy slaapt. Goôn! heeft myn Moeder my
bedroogen?
Of is 't de donkerheid der Zaal, die zelf myn oogen
Bedriegt; wel, hoe! dit is Acidalia niet,
Maar Sophonisba, aan het Kleed: ô wreed verdriet!
Zy is het zelf! ô goôn! en na ik zie, om 't leeven! (geeven.
Men heeft, in 't Bruidskleed, haar een valsche naam ge-
O Moeder! moest gy dus misleiden uwen Zoon?
Wat beulsche klaauw was 't, die deez' schoone ziel dorst
doôn?
'k Vind my bedroogen in de hoop die my kwam streelen.
'k Dacht haar, tot vord'ring van myn min, de Vorst te ont-
Acidalia, die ik haat, met haar te ontvliên. (steelen;
Ach!

Ach! kan ik leeven, en haar doode lichchaam zien?
Ik, die een oorzaak ben van veel rampzaaligheden;
Die trouweed, broederpligt heb schaamteloos vertreeden;
Acidalia doen verdrinken, Doriste
Versmaad, de Vorst verraân, en myne Broeder meê?
Kom, wanhoop! wil myn ziel nu doen ten graave vaaren.
Kom, schitt'rend staal! wil my met Sophonisba paaren,
Om wien ik trouw'loos wierd, door dolle min verrukt.
't Is billyk dat dit staal word in myn borst gedrukt

Hy kwest zich in den arm.

Maar, hoe! myn hand, wat's dit, kund gy niet dood'lyk treffen?
Noch eens.... Maar, neen! laat af, deez' Kelk doet my (bezeffen....

SOPHONISBA.

„ Beletten wy zyn dood.

FLORIMANT.

Hoe dat zy 't licht verloor;
't Zy door een ander, 't zy zy zelfs deez' drank verkoor,
Het lust my in de wys des doods haar te evenaaren.

Hy drinkt.

Myn Sophonisba, Lief, dus zullen wy vergaaren.

SOPHONISBA *komt uit haar schuilhoek.*

Laat af, ô Florimant, ik leef, de duisterheid
Heeft Polidoor, en u te deerelyk misleid;
Zy deê uw schoone Bruid, Acidalia, sneeven
Door....

FLORIMANT *neêrzygende.*

Ik sterf, Mevrouw, schoon dat uw stem my roept in 't leeven;
Ja, 'k sterf vernoegd, en vol van vreugd, nu gy noch leefd.
'k Geniet het loon voor myn ontrouwheid; 't licht begeefd
Myne oogen, Sopho...

SOPHONISBA.

Ach! hy heeft de geest gegeeven,
Nu moet... ô Goôn! 'k hoor weêr gerucht, myn leeden beeven.

Zy versteekt haar.

NEGENDE TOONEEL.

CLEOMEDES, FLORIMANT, ACIDALIA.
SOPHONISBA *ter zyden.*

CLEOMEDES.

HOe! 't is hier duiſter: heeft niet Florimant gezegt,
Hy valt over Florimant.
Dat hy hier... Hemel, help! helaas! wat 's dit? hier legt
Een man vermoord; en zie 't, 't verfoei'lyk zwaard daar neven.
't Schynt Florimant, ô goôn! wie heeft dit ſtuk bedreeven?
'k Zie Sophonisba niet, helaas! wat gaat ons aan?
Ach! zit zy hier?

SOPHONISBA *opend de Gordyn, en komt by hem.*

O neen: maar 't is met ons gedaan.
'k Weet dat gy hier kwaamt, om 't gevaar, dat ons doet duchten,
Door hulp van Florimant en zyn beleid, te ontvluchten;
Maar die Rampzaalige vind gy van 't licht beroofd,
Acidaliaas glans en leevenslamp gedoofd.

CLEOMEDES.

Goôn! welk een gruuwelſtuk! hoe zyn zy omgekoomen?

SOPHONISBA.

Zy hebben door vergif zich 't leeven zelf benoomen.

CLEOMEDES.

'k Vind dan niet raadzaam hier te blyven in deez' ſtaat.
Wy moeten vlugten.

SOPHONISBA.

Ach! ik vrees het is te laat.

CLEOMEDES.

Ik kwam met Florimant de weg ſtraks af te ſpieden.
Volg my, ik hoop 't geluk zal ons haar byſtand bieden.
Ik neem dit zwaard meê, of 't ons dienen mogt, Mevrouw.

SOPHONISBA.

Ik hoor gerucht.

CLEO-

CLEOMEDES.

Men vliê. Verlaat u op myn trouw.

TIENDE TOONEEL.

PERIMEDA, FLORIMANT, ACIDALIA.

PERIMEDA.

HOe! niemant in de Zaal? daar 'k hoorde menſchen
ſpreeken! (weeken.
Wat zie ik? help! moord! moord! de Moorders zyn ge-
Myn Zoon legt hier vermoord! maar hoe! hier zit zyn Bruid!
Wie bragt myn Zoon om hals? hoe, geeft gy geen geluid?
Acidalia, ſpreek, wie heeft myn Zoon doen ſneeven?
O goôn! ze is mede dood, en, door deez' Kelk, vergeeven.
Wie dorſt deez' moordery, deez' gruuweldaad beſtaan?
Heeft Polidoor dit ook uit minnenyd gedaan?
Hy was op Florimant in felle toorn ontſtooken:
Heeft hy aan hem, en aan zyn Bruid, zyn leed gewrooken?
O myne droom! gy hebt my niet vergeefſch bezwaard!
Maar, neen, ik bragt nooit voort een Zoon zo wreed van
aard. (ren,
O Florimant! myn Zoon! myn Zoon! myn Eerſtgeboo-
Hebt gy hier, met uw Bruid, het leevenslicht verlooren,
Daar 'k u te vinden dacht in minnekoozery?
Ach! met wat yd'le waân van vreugden, ſtreelde ik my!
Is 't Sophonisba dan? kwam zy, kwam zy te pleegen
Dit gruuwelſtuk? gewis: dit ſtaat my te overweegen.
Zy is hier in de Zaal gebleeven op myn laſt,
Ik hoorde, op myne komſt, haar ſtem, ô ja! 't gaat vaſt...

ELFDE TOONEEL.

DOSICLEA, *door de eene, en eenige Huisgenooten door de andere deur inkoomende*, PERIMEDA, FLORIMANT, ACIDALIA.

DOSICLEA.

VRouw Moeder, 'k breng een maar, die myne ziel komt
prangen.

Ach! Cleomedes, met zyn Zuſter, zyn gevangen,
Hy dacht de Wacht, met haar te ontvlugten, ach! wat pyn!
Smeek om zyn vryheid, wiltge uw dochter gunſtig zyn.

PERIMEDA.

Om zyne vryheid? die uw Broeder bragt om 't leeven,
Acidalia heeft door helſch vergif vergeeven.

DOSICLEA.

Mevrouw, ik ſchrik en beef!

PERIMEDA.

Zie hier, zie hier, myn Kind,
Dit zyn hun lyken.

DOSICLEA.

Ach! was myn gezigt nu blind,
Of had men my voor hen vergeeven, 'k zou my achten
Gelukkiger als nu. Ach! Broeder!

PERIMEDA.

Staak uw klagten,
Myn Dochter, traanen zyn hier vruchteloos, men moet
Geen traanen plengen om hun dood, de wraak eiſcht bloed.
Het bloed der moord'ren wiſcht de traanen van onze oogen. *Tegen haar Huisgenooten.*
Men breng de Lyken op ruſtbeddens. Laat ons poogen
Met Antileon, hoofd van Amathontus wacht,
Ten Hoof te ſpoeden, ſtort daar nevens my uw klagt.
Gaan wy de Moorders voor des Vorſten Vierſchaar daagen,
Op dat wy, door hun dood, gerechte wraak bejaagen.

Einde van het Derde Bedryf.

VIER-

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION.

AMATHONTUS.

HEbt ge Amphidoxus, als een vorstelyke Afgezant,
Die uit Getulien aan Cyprus is geland,
Wel doen verzellen na zyn staat en waardigheden,
Na 't hol van Clitophon, die door zyn wyze reden,
En Wichchelkunst hier werd van yder aangebeên?

PELION

Uw vorstelyke Stoet verzeld hem derrewaards heen.
Maar, Heer, wat nieuwe zorg bekommerd uw gedachten?
Is 't uwe Androphile? durftze uwe min verachten,
Na ze u verzekerd heeft van haar getrouwe min?

AMATHONTUS

Ach! Pelion, my speeld wat anders in de zin:
Zy kan my met haar glans en liefde niet behaagen,
Zints dat myne oogen die volmaakte Schoonheid zaagen;
Dat Wonderbeeld, in wiens gezigt het alles leefd.

PELION.

Wie is 't, die zulk een magt op 's Vorsten boezem heeft?

AMATHONTUS.

't Is myn Gevang'ne, die, hoewel in myn vermoogen,
My nu gevangen houd door haar zieltrekkende oogen.

PELION.

Die liefde sleept een reeks van droeve rampen meê.
O doodelyke min! 'k zag uwe Androphile, (sterd;
Door 't goede onthaal, reeds in haar achtbaarheid ontlui-
Haar dacht, dat gy hen moest, met ketenen gekluisterd,
Doen werpen in een hol, om 't eereloos bedryf;
Maar gy maakt van uw Hof haar kerker; haar verblyf
Is hier een schoon Vertrek; dit alles doet my vreezen,
Zo dra uw nieuwe min aan haar bekend zal weezen,
Dat zy uitbarsten zal in euv'le toorn en haat,

Om haar getergde min, zo gy haar nu verſmaad....

AMATHONTUS.

Laat, laat Androphile my haaten, ſchelden, vloeken,
En alles wat zy kan tot haar beſcherming zoeken.
Ik heerſch hier als een Vorſt, en vrees haar gramſchap niet.

PELION.

'k Beken dat gy hier voerd het opperſte gebied.
Maar denk, dat gy ook zyt verbonden aan de Wetten.

AMATHONTUS.

De Min kan nooit de roem van myne naam beſmetten.

PELION.

De Min heeft wel een Vorſt gebliksemd van zyn troon.

AMATHONTUS.

Wie leefd'er zonder min? ja zelf de hooge goôn,
Indien ons deze ſtraf ſtaat van de min te vreezen,
Die moeſten lang voor ons dan al gebliksemd weezen.

PELION.

De min ſtaat yder vry, maar geen onkuiſche brand:
Die voed maar naberouw. Die eens zyn trouw verpand...

AMATHONTUS.

Zwyg, Antileon komt,

TWEEDE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION, ANTILEON.

ANTILEON.

De Moeder, gantſch verſlaagen,
Van Florimant, Heer, en zyn Zuſter koomen klaagen,
En eiſchen regt van u.

AMATHONTUS

Waar zyn ze?

ANTILEON.

In de Zaal.
En wachten na verlof om u te ſpreeken.

AMATHONTUS.

Haal
Hen hier, en doe met een de twee Gevangens koomen.

AN-

ANTILEON.

Ik volg uw laſt, en ga.

DERDE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION.

PELION.

Wat hebt gy voornoomen?

AMATHONTUS.

Kund gy gelooven dat in zulk een hemelſch Beeld,
Als Venus, uit de vloed aan Cyprus ſtrand geteeld,
Een hart tot moorden ſchuild?

PELION.

De waarheid zal u blyken,
Door 't onderzoeken, Vorſt.

AMATHONTUS.

Wie zal het vonnis ſtryken
Van haar? in wie natuur vormde alle ſchoonheid zaam.
Schoon zy al ſchuldig was, zeg, ben ik wel bekwaam
Om 't uit te ſpreeken? neen! haar aangenaame lonken,
Die zouden 't koelſte hart, al was 't uit ſtaal geklonken,
Beweegen, Pelion.

PELION.

Ik ſta verwonderd, Vorſt,
Hoe, in een oogenblik, die min in uwe borſt
Zo diep geworteld ſtaat; daar naauwelyks uwe oogen,
Haar hebben eens gezien.

AMATHONTUS.

O neen! gy zyt bedroogen,
Ik minden haar al lang eer ik haar heb gezien.

PELION.

Te minnen onbekend; neen! wil die liefde vliên;
Waar uit niet ſpruiten kan dan doodelyke kwaalen.

AMATHONTUS.

Neen! Polidoor kwam my haar aangenaame ſtraalen,
Haar glans en heer'lykheid afmaalen, zo volmaakt,
Dat ik van liefde was, eer ik haar zag, geraakt.

Eer zy gevangen waar, had zy myn hart gevangen,
Dit was de reên dat ik myn trouwdag deed verlangen.

PELION.

Maar denk, dat deze min is dood'lyk voor uw eer.

AMATHONTUS

Ik acht uw dreigen niet; ik ben hier Vorst en Heer.....

PELION.

Zy naad'ren, Vorst.

AMATHONTUS.

Beschouw de Lelyen en Roozen,
Die, door de schaamte en vrees, elkanderen verpoozen.

VIERDE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION, PERIMEDA, DOSICLEA, CLEOMEDES, SOPHONISBA, ANTILEON, *Wacht*.

PERIMEDA.

IK kom tot u, ô Vorst! die nimmer zyt gewoôn
Ons recht te weigeren, voor uw verheve Troon,
Recht eischen van een moord aan myne Zoon bedreeven.

AMATHONTUS.

Mevrouw, spreek onbeschroomd, ik zal u rechts dwang geeven

PERIMEDA.

Dit is 't geen ik verzoek, in myn bedroefde staat,
Voor myn vermoorde Zoon, die, door een felle haat,
Met zyn beminde Bruid, rampzaalig kwam te sneeven,
Door hen, die, na het schynt, op moorden zyn bedreeven:

tegens Sophonisba.

Maar, Wreede! zeg, waarom die snoode grond geleid
Dier gruuwelmoord? en my bedektelyk gevleid,
Gebeden, dat gy mogt, terwyl zy was in 't leeven,
Gelyk gy zelf aan my te kennen hebt gegeeven;
Die hy had in de vloed zien worst'len met de dood,
In vryheid zyn? en eens ontslaagen, van zo groot,
En zwaare moeij'lykheên, die u gestaadig plaagden?
En wyl uw deugden, die gy veinsden, my behaagden,

Bood ik myn dienſt u aan om zelf ten Hoov' te gaan,
Om by Androphile het alles te onderſtaan:
En op dat gy u niet zoude over my beklaagen,
Heb ik u Polidoor mildaadig opgedraagen;
Hem Doſiclea voor zyn Bruid zelf aangeboôn,
Om de achting die ik voor u beide had. ô Goôn!
Moet deze aanbieding tot hun beider val verſtrekken?
De wraak, voor weldoen, in uw beider hart verwekken,
Na zo veel eer bewys, die gruuwelyke daad?
Myn Zoon te moorden, en zyn Bruid, die nooit uw haat
Verdienden, en noch naauw de golven waar ontkoomen,
Moeſt die haar leeven, door uw handen, zyn benoomen?
De ſtroom was minder wreed, Barbaaren, als gy zyt,
Die uit den afgrond kwaamt, al waar de bitze Nyd
U voortbragt, om uw hand in 't bloed myns Zoons te verven.
Maar 'k zal niet ruſten voor dat ik u heb zien ſterven.
O Vorſt! die 't kwaade ſtraft, en 't goede weder loond,
En uw rechtvaardigheid in al uw handel toond,
Ik kom uw voeten met een traanevloed beſproeijen,
Die langs myn wangen uit myn droevige oogen vloeijen;
Zy eiſchen wraak en recht van u, die nooit gewoôn
Zyt recht te weigeren, voor myn vermoorde Zoon.
Gy moet hen beide om deze daad ter dood verdoemen.
Een yder zal met vreugd 't rechtvaardig vonnis roemen.

DOSICLEA.

De wraak myns Moeders, die byna van droefheid ſterft,
Om dat zy, groote Vorſt, haar Zoon, myn Broeder, derft;
Is wel rechtvaardig, ja, maar u ſtaat te overweegen,
Om na den eiſch, myn Heer, gerechtig recht te pleegen.
Niet dat ik wederroep myn's Moeders eiſch; ô neen!
Maar ik zeg u, myn Heer, dat deze moord alleen
Door Sophonisba is voltrokken en bedreeven;
Zy heeft, voor Bruiloftswyn, hem helſch vergif gegeeven
Te drinken, wyl haar haat, door ſnoode veinzery,
Tot deze moord ontſtond uit enk'le jaloezy.
Gelyk ge uit het gevolg van myne reên zult hooren.

PERIMEDA.

Myn Dochter, hoe! wat's dit?

AMATHONTUS.

Mevrouw, wil haar niet ſtooren.
Ga voort met uw verhaal.

DOSICLEA.

Myn Broeder in wiens hart
Haar beeldnis was gedrukt, verdubbelde zyn ſmart
Door haar afkeerigheid, van haar zo loos beſteeken,
Om Doriſteaas trouw met Florimant te breeken,
Aan wien hy was verloofd; zy, door haar loos beleid,
Kreeg, van haar achterdocht de volle zekerheid.
In 't eind, haar fierheid moeſt voor 's Broeders min bezwyken,
En, om alle ongeval, waar 't moogelyk, te ontwyken,
Gaf haare Broeder 't woord, en zy hier op haar ſtem.
Myn Broeder, voor die gunſt, my, wederom aan hem,
Maar 't huuw'lyk uitgeſteld, 't geen yder deê verlangen,
Tot dat men had beſcheid, en zekerheid ontvangen
Van haare Vader, of hy leevend was, of dood,
't Geen yder wederzyds met vreugde en blydſchap ſloot.
Maar, ach! die zoete vreugd veranderde van weezen:
Acidalia kwam als van de dood verreezen,
En trof myn Broeders hart door haar getrouwe min.
Die Wreede veinsde zich, en toonde in het begin,
Hier in vernoegd te zyn; terwylze heim'lyk, goden!
Haar Medeminnaares, en Minnaar zocht te dooden.
Haar Broeder heeft geen ſchuld. . . . .

PERIMEDA.

Verſchoond gy dan zo licht
De Moorder van uw Broêr?

AMATHONTUS.

Mevrouw, het is myn pligt,
Na ik u heb gehoord, hen beide meê te hooren;
Dies neem zo lang geduld, en wil hun reên niet ſtooren.

CLEOMEDES.

Myn Heer, die hier als Vorſt, en Rechter zyt geſteld,
En

En 't vonnis, na de ſtraf van yders misdaad, veld:
Ik nader uwen Troon, ô Vorſt! zo wel gebooren!
En bid, dat gy aan ons toch leenen wilt uwe ooren;
Aan ons, die onbekend en vreemdelingen zyn,
En met een wreede moord, die waarheid heeft noch ſchyn,
Hier werden valſch beticht van een bedroefde Moeder.
Maar gy, ô groote Vorſt! die hier als een Behoeder
Uws onderdaanen heerſcht, zyt, volgens pligt en eer,
De Vremdelingen ook het zelfde ſchuldig, Heer.

AMATHONTUS.

Deez' reden zyn onnut, om 't ſtuk te wederleggen
Moet gy ons meêr bewys en klaarder blyken zeggen.

CLEOMEDES.

Wie hem om 't leeven bragt, zulks is de goôn bekend;
Die zullen u, myn Heer, onze onſchuld, in het end,
Klaar brengen aan den dag.

AMATHONTUS.

Hoe nu, met deze reden
Toond gy geen onſchuld aan, het recht is niet te vreden,
Noch word geenzints voldaan met die getuigenis,
Door 't roepen tot de goôn.

CLEOMEDES.

Al wie onſchuldig is
En vreeſt geen ſtraf of dood.

AMATHONTUS.

Wie zal het ons verklaaren?

CLEOMEDES.

Die, die de onſchuldige ſteets voor de ſtraf bewaaren.

PERIMEDA.

(vlekt,
Het zwaard van myne Zoon, noch verſch met bloed be-
Voor 's Vorſten Rechterſtoel uw misdaad klaar ondekt.

CLEOMEDES.

Het zwaard van uwe Zoon, 't geen ik had meê genomen,
Om de ongemakken die ons dreigden voor te komen
Op weg; en tot bewys van deez' myn misdaad ſtrekt,
Vond ik in haar vertrek, noch verſch met bloed bevlekt,
Gewurpen op de vloer: en hem, geheel bezweeken,
Bene-

Benevens 't zwaard, myn Heer, zieltoogend uitgeſtreeken
Met zyn beminde Bruid: ik, voor meêr ramp beducht,
In die gelegenheid, begaf my op de vlugt,
Gelyk 't verſprooken was, met Florimant.

PERIMEDA.

Gedreeven
Door angſt van moordſtraf, hebtge u op de vlugt begee-
(ven.

AMATHONTUS.

Dit zyn geen blyken van uwe onſchuld, en het Recht
Word niet voldaan met 't geen gy tot uwe onſchuld zegt.

SOPHONISBA.

O Vorſt! ik bid, dat gy my leenen wilt uwe ooren.

AMATHONTUS.

Spreek op, Mevrouw, kan 't zyn, laat my uwe onſchuld
hooren.

SOPHONISBA.

Wat reden zouden ons beweegen tot deez' moord?
Daar Perimeda my, gelyk gy hebt gehoord, (ken,
Zelf by uw Bruid, myn Heer, een voorſpraak wilde ſtrek-
Om na ons Vaderland in vryheid weêr te trekken,
Het eenigſt' doelwit van ons beider hoop alleen,
Ten zy ik was ontaard van alle menſch'lyk heên:
Maar, Doſiclea wil de waarheid dus betoonen:
Haar Broeder Doriſte, om myne min, dorſt hoonen.
Acidaliaas min drong my tot wreedheid aan,
Myn minnedriften, om hen beiden te verraân:
Maar hebt gy van myn min de minſte blyk of reden,
Door woorden, werken, of door myn genegentheden,
In my, tot Florimant, uw Broeder, ooit beſpeurd?
Heb ik zyn liefde, ſpreek! wel ooit voor goed gekeurd?
Myn Broeder heeft geen ſchuld, ik heb de moord bedree-
Maar deze driften zyn, Mevrouw, u toe te geeven. (ven,
Gy mind, en 't geen gy mind is u te lief en waard,
Om 't dus te miſſen, door de wreedheid van het zwaard.
Straf my dan, groote Vorſt, en laat myn Broeder leeven.
'k Wil Doſicleaas eiſch noch min niet wederſtreeven.
De Zuſters dood, myn Heer, haar Minnaar zal behoên.

ACI-

Acidaliaas Schim, en 's Broeders geest voldoen.

CLEOMEDES.

Ach! Zuster, welk een drift beweegd u dus te spreeken?
Hoe! zou uw Broeders hart in liefde zyn ontsteeken,
Tot een wiens liefde my in wanhoop heeft gebragt,
En nu noch, door uw dood, my te verkrygen tracht? (ten,
Neen! zo de wraak met bloed, hen beide moet verzach-
Zo moet gy my, niet haar, tot een Zoenoffer slagten.
Ik, ik ben de oorsprong, ja! de bronaâr van dit kwaad.
Myn Zuster heeft geen schuld aan zulk een snoode daad.

AMATHONTUS.

Zo moet gy, volgens 't Recht en uw bekenteníssen,
Uw Zuster, door de dood, en Minnaaresse missen.

CLEOMEDES.

Ik zal blyhartig, als onschuldig, wel gemoed,
Die slag verwachten als gy haar daar voor behoed.

SOPHONISBA.

Neen, 'k zal u met myn dood, voor deze slag behoeden,
Een Broeder spaaren, die, onschuldig, is aan 't woeden.
De kleine schoonheid, die den hemel aan my gaf,
Was oorzaak van haar dood, en hielp uw zoon in 't graf:
Want, Polidoor, zo wel als hy, in min ontsteeken,
Ly toe, om zich aan hem, door myne dood, te wreeken.

AMATHONTUS.

Hoe! Polidoor, Mevrouw!

SOPHONISBA.

Ja, door zyn listigheid,
Had hy bedektelyk myn ondergang bereid.
Acidalia was in myn Vertrek gekoomen,
Daar Perimeda had iets wonders voorgenomen
Met Florimant, die haar daar volgen zou terstond.
Maar, ach! hoe dood'lyk was voor haar die zoete vond:
Zy dacht, dat Florimant zich neder voor haar voeten
Zou werpen, als hy haar kwam onverwacht ontmoeten
In 't Bruiloftskleed van my, die hy zo lang vermist,
Voor dood gehouden had, hoewel ik beter wist:
Wy hoorden, na het licht was door 't gordyn benoomen,

Door

Door Perimedaas laſt, een in de kamer komen;
Dies ik my voort verſtak, en liet haar daar alleen.
Maar, ach! voor Florimant, daar Polidoor verſcheen:
Hy, die voor haar, my dacht op deze plaats te vinde,
Die naderde, en ſprak dus; wyl ik u teêr beminde,
Van dat myn oogen u eerſt zaagen, en nu niet
Genieten moogen, kom ik zelf om uw verdriet
Hier te eindigen; Mevrouw, deez' Kelk zal uw bevryden,
Verwacht hier door in 't kort een einde van uw lyden:
Zy, die niet anders zocht, nam deze Kelk terſtond,
Al beevende, uit zyn hand, en bragtze na haar mond.
Ik, die zulks zag, ſchoot toe; maar Polidoor, ô goden!
Op dit gerucht, is voort uit ons Vertrek gevlooden.
Ik naderde de plaats, en heb de Kelk gevat,
Uit haar beſturven hand, maar, zy had 't giftig nat,
Eer ik haar redden kon, ten deelen reeds gedronken:
Dat Voorbeeld, in wiens ziel, de deugd zo vaſt geklonken,
Haar woonplaats heeft gehad, nam voor, voor bruilofts-
Na zo veel moeite en zorg, te drinken helſch fenyn. (wyn,
In 't kort, na haar de ſpraak en 't leeven was benoomen,
Is eind'lyk Florimant ook in 't vertrek gekoomen.
'k Verbergde my terſtond, hy naderde, en zag
Acidalia, door het ſcheemerlicht der dag,
Gantſch bleek en ongedaan, en met geſlootene oogen.
Op dit vertoog wierd hy tot in de ziel bewoogen.
Myn Sophonisba, ach! riep hy, geheel ontroerd;
Wat dolle wanhoop heeft dus verre uw hart vervoerd?
Maar, toen hy 't giftig nat, het geen zy had genooten,
Zag op de tafel ſtaan in 't Kriſtalyn beſlooten,
En 't Bruidskleed kennende, het geen 'er was gemaakt
Voor my, is hy van rouw zo diep in 't hart geraakt,
Mits hy dacht, dat ik my, door wanhoop aangedreeven,
Om zyn geweld te ontgaan, beroofd had van het leeven.
Hy, gantſch miſtrooſtig, op 't aanſchouwen van myn dood,
Heeft ſtraks op dit vertoog het wreede ſtaal ontblood,
Om hem, beneffens my, van 't leevenslicht te rooven;
Na hy zich had gewond, deed hem de wraak gelooven,
Dat

Dat hy, gelyk als ik, door het vergiftig nat,
Moest sneuv'len, dies heeft hy terstond de Kelk gevat,
En al het geen daar noch was door myn komst gebleeven,
Voort ingedronken. Dus liet uwen Zoon het leeven.

AMATHONTUS.

Ga, zeg dat Polidoor terstond ten Hoove kom.
Deez' zaak eischt meerder licht; ik sta verbaast en stom.

PERIMEDA.

O Hemel! hoe kund gy geduldig noch aanhooren,
Die lastering, die hier myn Kinders word beschooren.
Zy zyn noch niet te vreên met Florimant zyn dood;
En zyn beminde bruid, die eereloos en snood,
Door hun vervloekte list het leeven moesten derven,
Voor zy, door haar bedrog, de jongste meê doen sterven.

AMATHONTUS.

Gelei ze weder weg, doch yder breng alleen,
Tot nader last van my: en gy, Mevrouw, ga heen;
Wy zullen nader van hun beider misdaad spreeken.

PERIMEDA.

O Vorst! geloofd gy dan aan deez' bedachte treeken?
Ik heb myn klagt tot u, op hoop van wraak, gewend.

AMATHONTUS.

Wat ik gelooven zal is my noch onbekend.
Doch ga, en wil u hier zo lang aan 't Hof onthouwen,
Tot Polidoor verschynt, om ons de zaak te ontvouwen.

VYFDE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION.

AMATHONTUS.

WAt zegt gy, Pelion, acht gy die Schoone noch,
Na die bekentenis, handaadig aan 't bedrog?

PELION.

Ik kan in deze zaak geen waarheid onderscheiden,
Na haar bekentenis zoude ik, met u, beleiden,
Dat zy ontschuldig was.

AMA-

AMATHONTUS.

Myn liefde ſpreekt haar vry,
Schoon zy al ſchuldig was aan die verraadery.
Hoewel in zulk een Beeld zo vol bevalligheden,
Ja, waardig om van elk te worden aangebeden,
't Bedrog geen plaats heeft om te moorden, neen, ô neen!
De wreedheid heeft geen magt op haar bekoor'lykheên.

PELION.

't Zy datze ſchuldig is of niet; wil u bedenken,
En door een dwaaze min uwe achtbaarheid niet krenken.
Androphile, myn Heer, hebt gy uw min beloofd,
Denk wat zy al vermag, zo gy haar die beroofd.
Ook is een Vorſt verpligt zyn woord en eed te houwen,
Zo hy wil dat men hem hier namaals zal vertrouwen.

AMATHONTUS.

Uw reden zyn vergeefs. haal Sophonisba hier,
Op dat ik haar ondek dit nieuwe onſteeke vier.

PELION.

Ik ga, wyl gy niet zyt door reden te overwinnen.

ZESDE TOONEEL.

AMATHONTUS, *alleen.*

DIe reden zyn vergeefs op harten die beminnen,
En, nu ik haar bemin, vrees ik geen tegenſpoed,
Noch dreigende gevaar in myn verliefd gemoed.
Daar komtze, wier gezigt het fierſte hart doet blaaken.

ZEVENDE TOONEEL.

SOPHONISBA, AMATHONTUS, PELION.

AMATHONTUS.

MEvrouw, ſtel u geruſt, 'k neem deel in al uw zaaken.
Uw kwynende aangezigt heeft reeds myn hart geraakt,
En my deelachtig aan uw droefheid nu gemaakt
Ik zal u voor de ſlag van 't vinning noodlot ſpaaren;
Terwyl uw ſchoonheids glants u daar voor doet bewaaren.

So-

SOPHONISBA.

Dat weinig ſchoon, myn Heer, dat een bedroefde ziel,
Na zo veel rampen, in haar ballingſchap behiel,
Is veel te kleên om 't hart van zulk een Vorſt te raaken,
Veel minder waardig om gelukkig my te maaken.

AMATHONTUS.

Uw deugd is 't waardig, en uw glans het al vermag.

SOPHONISBA.

Helaas! wat is myn glans? een duiſt're droeve dag,
Een zee vol ongeluk, een klip om op te ſtranden,
Waar langs myn traanen als een barrening ſteets branden.

AMATHONTUS.

Die barning baard dit vuur in myn wanhoopend hart,
'k Ly ſchipbreuk op deez' klip, en ben reeds, vol van ſmart,
Op de oever van de dood, door twee geſtarnde baaken,
Daar 'k, zonder het genot uw's mins, niet af kan raaken.

SOPHONISBA.

„Tot hoe veel rampen, goôn! hebt gy my dan geſteld?
„Ach! Cleomedes, ach! ik vrees hier voor geweld.

AMATHONTUS.

Wat ſpreekt gy by u zelf?

SOPHONISBA.

Hoe kan het moog'lyk weezen,
Dat gy, ô groote Vorſt! zo hoog in ſtaat gereezen,
Van yder aangebeên, aan een verachte maagd,
Uw min opoff'ren zoud.

AMATHONTUS.

De min is onvertzaagd,
En maakt geen onderſcheid in laage of hooge ſtaaten.

SOPHONISBA.

Een ongetrouwe min is u niet toegelaaten.

AMATHONTUS.

Myn boezem wierd nooit met onkuiſche min beſmet.

SOPHONISBA.

Ach! Broeder, Broeder, ach!

AMATHONTUS.

Ik bid, Mevrouw, verzet

Uw droefheid; en laat my voor uwe Broeder zorgen.
Begeef u nu tot ruſt, en ik zal u op morgen
Van myn oprechte min noch klaarder blyken doen,
En u, benevens hem, zelf voor de dood behoên.

ACHTSTE TOONEEL.

AMATHONTUS *alleen.*

IK ſta verwonderd van haar fierheid.'k Heb gebooden...
Maar 'k zie daar Clitophon.

NEGENDE TOONEEL.

CLITOPHON, AMATHONTUS.

AMATHONTUS.

Voorzegger van de Goden,
Wat jaagt u herwaarts aan? gy ſchynt geheel bezwaard.

CLITOPHON.

't Geen tot behoud van 't Ryk u noodig diend verklaard.

AMATHONTUS.

Dreigd ons dan zwaarigheên?

CLITOPHON.

'k Ben van de Goôn gezonden,
Om u de plaagen, die u dreigen, te verkonden,
Van peſt, van dierentyd, van oorlog, zo gy niet,
Door offerhanden en gebeden, om 't verdriet
Te myden, en de ſtraf en geeſſelroe der goden
Te ontgaan, gehoorzaam volgt hun wetten en gebooden.

AMATHONTUS.

Wat offerhanden zyn ons dienſtig, om hun haat,
En gramſchap nu te ontgaan?

CLITOPHON.

Dat gy vooral af laat
Indien gy myden wilt hun gramſchap, en hun plaagen,
Om bloed te ſtorten in de tyd van negen daagen;
Dat al wat leeven in Sal'mina heeft ontvaân
Van menſchen, kleên en groot, in de ommegang moet gaan,

En in de Tempels steets, met vasten en gebeden,
De goôn verzoenen, en hen stellen dus te vreden.
Dit heeft Samotes my belast.

AMATHONTUS.

Ik ben verblyd,
Dat gy voor ons behouwd hier door verzekerd zyt.
Maar, Vader, hebt gy niet den Afgezand vernomen,
Die om uw wysheid uit Getuel'jen is gekoomen?

CLITOPHON.

Ik heb geen mensch gezien; maar 'k heb u reeds verklaard,
Wat dat u staat te doen, dies spoeid u met'er vaart,
Dat gy door 't gantsche Ryk dit aanstonds doet verkonden.

AMATHONTUS.

't Word in der yl volbragt.

TIENDE TOONEEL.

CLITOPHON, *alleen.*

O Roemenswaarde vonden,
Die 'k tot verlossing van myn Kinders heb bedacht,
Die, als misdaadigers, ten Hoove zyn gebragt,
En met een wreede moord beticht zyn! ik zal heden,
Zo dra de Vorst en 't volk, met smeeken en gebeden,
De goden off'ren in de Tempels, door myn list
Hen bei verlossen; of zo my deze aanslag mist,
En zy, om deze moord, het leeven moeten derven,
Zal ik op deze plaats, benevens hen, ook sterven:
Doch 'k hoop een beter lot. maar wat of de Afgezand,
Die uit 't Getuel'jen nu om my hier is geland,
My zeggen wil; ik ben reeds tusschen hoop en vreezen.
Maar laat ons by hem gaan, en hooren wat 't mag weezen.
O Goden! gy die nooit de onnoozelen verdrukt,
Geef dat deze aanslag, na myn wensch, doch wel gelukt.

Einde van 't Vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION, ANTILEON, *Wacht.*

AMATHONTUS *tegen de Wacht.*

ROep Antileon; maar ik heb hem daar vernomen.

ANTILEON.

Vorst, Perimeda komt.

AMATHONTUS.

Laat haar voort binnen koomen.
Houd goede wacht.

ANTILEON.

Ik zal.

PELION.

Zy koomt.

TWEEDE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION, PERIMEDA, DOSICLEA, *Wacht.*

PERIMEDA.

ACh! kan 't geschiên,
Myn Vorst, dat ik myn Zoon niet zou gewrooken zien?
Gy steld hun voonnis uit, zyt doof voor myne klagten.
Van wie, helaas! van wie zal ik dan hulp verwachten,
Voor myn vermoorde Zoon, en zyn beminde Bruid,
Zo gy, myn Heer, zo gy, voor my uw ooren sluit?

AMATHONTUS.

Geenzins, Mevrouw, wil my zo verre niet verdenken,
Dat ik een moorder zou verschoonen, 't recht dus kren-
Als Polidoor verschynt, zal 'k Cleomedes voort (ken.
Verwyzen, na 'k van hem de waarheid heb gehoord.
Maar Antileon keerd verbaasd, wat mag dit weezen?
Wat nieuwe zwaarigheid is hier weêr opgereezen?

DERDE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION, PERIMEDA, DOSICLEA, ANTILEON, *Wacht.*

ANTILEON.

Vorst, Florimant is, met zyn Bruid en Polidoor,
Ten Hoof gekoomen, zy verzoeken om gehoor.

PERIMEDA.

Met Florimant?

ANTILEON.

O ja.

DOSICLEA.

'k Ben tusschen hoop en vreezen.

PELION.

O wonderlyk geval!

PERIMEDA.

Ach! 't kan niet moog'lyk weezen!

AMATHONTUS.

Hoe zal ik dit verstaan? bedroogt gy my, Mevrouw,
Zo vrees my ongenaâ.

PERIMEDA.

Myn woord ik zeker houw.

AMATHONTUS.

Ga; haal hen hier.

ANTILEON.

Wel aan, ik volg, Vorst, uw gebooden.

AMATHONTUS.

Uw Zoon die leefd, en gy komt tot de wraak my nooden
Van zyne dood; wel hoe, ontziet ge uw Vorst niet meêr?
Ha! snoode Vrouw, ik zweer......

DOSICLEA.

Ik bid, bedaar, myn Heer

PERIMEDA.

Hun vlugt, de Zaal met bloed heeft my zulks doen ver-(trouwen,
Myn Dochter, nevens my, hun lyken aan kwam schouwen.

VIERDE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION, PERIMEDA, DOSICLEA, ACIDALIA, FLORIMANT, POLIDOOR, *Wacht.*

FLORIMANT,

LAat af, o Moeder! eisch geen wraak voor onze dood,
Gy ziet ons wederom in 't leeven.

PERIMEDA.

Welk een groot
Geluk! wat wonderwerk doet ons u weêr aanschouwen?

FLORIMANT.

Zulks kan u Polidoor, myn Broeder, best ontvouwen.

AMATHONTUS.

Wel, dat hy spreek.

POLIDOOR *knield.*

O Vorst! ik bid vergiffenis,
Van uwe goedheid wyl myn liefde, de oorzaak is
Van 't geen 'er is gebeurd. Ei! maatig uwen tooren!
De min heeft my vervoerd.

AMATHONTUS.

Rys op, en laat ons hooren.

POLIDOOR.

Na dat ik u, van myn gevang'nen had verhaald,
En Sophonisbaas glans en schoonheid afgemaald,
Bemerkte ik, Vorst, dat gy waart tot haar min geneegen.
Uw Lyfwacht, heeft daar op aanstonds bevel gekreegen,
Om deze Schoonheid, met haar Broeder, in het Hof
Te brengen, en met een gaaft gy aan my verlof
Naar huis te keeren. Ach! hoe dood'lyk voor myn liefde
Was deze min, die 'k zag, dat u op 't vinnigst griefde.
Maar naauwlyks kwam ik t'huis of hoorde, tot myn
smart,
Dat Florimant aan haar gegeeven had zyn hart.
Dit kwam myn lyden en myn wanhoop noch vergrooten;
Dies heb ik by my zelf, in dit verdriet, beslooten,
Om haar te ontrooven, door myn list, uw beider magt.

Ik maakte een ſlaapdrank van een ongemeene kragt;
Wou Sophonisba die behendiglyk doen nutten,
Met zekerheid, of 't haar voor oneer mogt beſchutten.

AMATHONTUS.

Wat voordeel koſt gy doch verhoopen van uw liſt,
Daar reeds myn Lyfwacht was gekoomen?

POLIDOOR.

Vorſt, ik wiſt
Dat deze ſlaapdrank was van die natuur en krachten,
Dat ik met vreugd daar van 't gewenſchte heil dorſt wach-
Als Sophonisba ſlechts daar van gedronken had, (ten,
Dat zy van yder dan zou worden dood geſchat,
Uw Wacht weêrkeeren, om u zulks bekend te maaken.
Dan waar 't myn tyd geweeſt haar heimelyk te ſchaaken.

DOSICLEA.

O vreemde liſtigheid!

POLIDOOR.

Maar 't wankelbaar geval,
Vaak 't geen men zeker acht onzeker maaken zal:
Want toen ik in de Zaal verſcheen, om uit te voeren
Myn voorneem, vond ik, 't geen in 't eerſt my deed ontroe-
De Zaal gantſch duiſter, en geloofde ook op dat pas, (ren,
Dat die ik gaf den drank myn Sophonisba was.
'k Ontweek ons huis tot dat de tyd zou zyn gekoomen,
Dat zy ontwaaken moeſt; maar heb, met ſmart, vernoo-
In Sophonisbaas plaats, myn Broeder en zyn Bruid. (men.
Dus heeft het los geval myn hoop en vreugd geſtuit.
Zy kunnen u, 't geen haar belangt, nu verder uiten.

ACIDALIA.

De ſpyt van my veracht te zien, deê my beſluiten
Te ſterven, mits men my gaf naakt en klaar bericht,
Hoe dat myn Bruigom dacht te ſchenden eed en pligt,
En Sophonisba zocht voor eeuwig te behaagen;
Haar wilde ſchaaken, 't geen myn min niet kon verdraa-
Dus heb ik, Polidoor, door duiſternis miſleid, (gen,
Op Sophonisbaas naam, den drank, voor haar bereid,
Eer zy 't beletten kon, kloekmoedig ingenoomen.

AMATHONTUS.

Ga, Pelion, doet hier de twee Gevangens koomen.
Verraaders, dacht ge uw Vorst op zulk een wys......

FLORIMANT.

Bedaar,
Myn Heer, en gun my dat ik u 't vervolg verklaar.
Voor eerst, myn Vorst, moet ik hier opentlyk bekennen,
Dat ik met opzet dacht myn pligt en trouw te schennen
Aan u, en aan myn Bruid Acidalia: want
Ik vreesde, door de min vervoerd, noch smaad, noch schand;
Dorst Sophonisba tot myn min en huuw'lyk dwingen,
En wilde door de vlugt haar uwe magt ontwringen,
Gebood dat zy my zou opwachten in de Zaal
Tot, om te vlugten, ik haar waarde Broeder haal.
Ik sprak hem, en beval hem ook, my daar te wachten,
Terwyl ik te onzer vlugt zou 't noodige betrachten.
Maar myne Moeder, gaf me een last, die my verdroot,
En zeide: Zoon, uw Bruid, die gy reeds twee jaar dood
Geacht hebt, leefd, gy kund haar in de Zaal aanschouwen.
'k Ging, op dat zy my van geen kwaad verdacht mogt houwen,
De Zaal in, wyl ik dagt Acidalia, met
Een list, om onze vlugt te geeven geen belet,
By myne Moeder te geleiden: maar myne oogen,
Die, door de duisternis en 't Bruidskleed, zich bedroogen,
Deên my vermoeden, dat ik daar ter zelver stond
Acidalia niet, maar Sophonisba vond;
Die, door een Kelk, die 'k daar gewaar wierd, was vergeeven;
En, na veel klaagens, door de wanhoop aangedreeven,
My hebbende gewond zelf met myn eigen zwaard,
Dronk ik het overschot des dranks; als, met'er vaart,
My Sophonisba, doch te laat, zulks wou verhind'ren.
Ik voelde kort hier na al myne kracht vermind'ren;
't Gezigt wierd duister, en 't gevoel ontging myn leên.
In 't eind, 'k wierd wakker op een rustbed, zag met een
Myn Broeder, en myn Bruid, die 'k eeuwig zal beminnen.

Dit voorval was zo vreemd voor myne als haare zinnen:
En, hebbende verſtaan hoe Moeder, in deez' nood,
Ten Hoof was, om door 't recht te wreeken onze dood,
Ried ons 't gevaar der twee onnoz'le ons voort te ſpoeden
Ten Hoove, om, waar 't noch tyd, hen voor de dood te
hoeden. *Knield.*
Straf my alleen dan, Vorſt, zo uw genaade niet
Verſchoonen kan een fout, door dwaaze min geſchied.

PERIMEDA *Knield.*

Neen! ſpaar de Zoons, o Vorſt, en doet de Moeder ſneeven.
't Geen zy beſtonden, heb ik oorzaak toegegeeven:
Want Sophonisba, die 'k zie nad'ren, kan 't bericht. . . . .

VYFDE TOONEEL.

SOPHONISBA, CLEOMEDES, PELION, AMATHONTUS, PERIMEDA, DOSICLEA, ACIDALIA, FLORIMANT, POLIDOOR, *Wacht.*

AMATHONTUS *tegen Sophonisba en Cleomedes.*

Zie hier hen, van wiens moord gy valſch'lyk zyt beticht.

CLEOMEDES.

Vorſt, laat uw goedheid, 't geen ze aan u en ons bedreeven,
Nu dat u alles is bewuſt, hun ſchuld vergeeven.

SOPHONISBA.

Ja, Heer, die weldaad zal vergrooten uwe naam,
Uw lof doen klinken door de koop're mond der Faam.

PELION.

Niet minder zal ze uw deugd al 't Eiland door verkonden,
Zo deze deugd by al uw deugden werd gevonden,
Dat gy uw minnevlam tot deze Schoonheid dooft,
En houd Androphile 't geen gy haar hebt belooft.

AMATHONTUS.

Ach! Pelion, moet dan myn hart dat zegepraalen,
't Vergrooten van myn roem, zo duur, helaas! betaalen?
Moet ik myn ziel, om zulks te erlangen, doen geweld?

ZESDE TOONEEL.

AMATHONTUS, PELION, CLEOMEDES, SOPHONISBA, ANTILEON, PERIMEDA, DOSICLEA, ACIDALIA, FLORIMANT, POLIDOOR, *Wacht*.

ANTILEON.

HEer, Amphidoxus komt, met Clitophon verzeld.

AMATHONTUS.

Zy koome. 'k Wil hen dit geval te kennen geeven.

ZEVENDE of laatste TOONEEL.

AMATHONTUS, AMPHIDOXUS, CLITOPHON, CLEOMEDES, SOPHONISBA, PELION, ANTILEON, PERIMEDA, DOSICLEA, ACIDALIA, FLORIMANT, POLIDOOR, *Gevolg en Wacht*.

CLITOPHON *tegen Cleomedes en Sophonisba.*

WAt vreugd! myn Kinderen, zie ik u noch in 't leeven?

SOPHONISBA, *Ombelzende Clitophon*,

O Hemel! zien wy noch in 't eind deez' blyde dag?

CLEOMEDES, *Ombelzende Clitophon*,

Getrouwe, gun my dat ik uw omhelzen mag.

AMATHONTUS *tegen Clitophon.*

Zyn deze uw Kinderen? wat ongehoorde zaaken!

CLITOPHON.

Neen, Vorst, maar 'k zal u haar geboorte kenbaar maa-
Ik heb van kindsbeen af hen t'zaamen opgebragt. (ken.
Zy zyn van Afrika, uit Koninglyk geslagt;
En zelf noch onbewust van wie zy zyn gebooren.
't Geval alleen heeft my hen op te voên beschooren,
En wonderbaar, myn Heer, doen komen in myn hand:
Want ik, doorreizende 't Getuliaansche land,
Ontschuilde een onweêr, en kwam in een Watermoolen
Een korf te vinden, daar een Kind in zat verschoolen.

Der windſlen ſierlykheid, een Vrouwe ſpiegel, met
Een Pook, 'tgeveſt van goud, en over al bezet
Met Eſmerauden, veel Juweelen noch daar boven,
Deê 's Kinds geboorte my zeer groot te zyn gelooven.
De Pook, die 'k by dit Kind en zyn Juweelen vond,
Stond Cleomedes op, een naam, die ik terſtond
Hem gaf, oordeelde voort, uit Koninglyke looten,
En Vorſtelyke ſtam, dit Kind moeſt zyn geſprooten.
'k Zogt, na dit onweer, voort een Zoogvrouw voor dit
Kind; (zind
Het groeide in ſchoonheid op: 'k wierd, na acht jaar, ge-
Met hem, op 't ſpoedigſte, na Delphos heen te trekken,
Om, door 't Orakel, daar zyn Ouderen te ontdekken:
Daar 'k een Geſneed'ne vond die krank lag, en die meê,
Om 't lot eens Dochters, was gekomen daar ter ſteê,
En ſtervend my verzogt twee koſtelyke panden,
Deez' Dochter en haar ſchat, te ontvangen uit zyn handen.
't Geen Sophonisba was, en voorts een groote ſchat
Van haar juweelen, die Cleoxenus hem had
Gegeeven. op zyn beê, aanvaarde ik 't een, en 't ander,
Als, kort hier na, zyn dood ons ſcheiden van elkander;
Dies trok ik daar van daan, zo ras als ik 't geſlagt
Van Cleomedes wiſt, naar Afrika, en dacht
Ook daar te ondekkên wie deez' Dochters Ouders waaren.
Wy kreegen dan een ſchip, en zyn te zaam gevaaren
Naar Afrika: maar door vyf roovers aangerand,
Die, na een klein gevegt, ons hadden overmant,
En overgaan deên in hun Schip; daar 'k heb gevonden
Haar Voedſter, die my kwam haar naam en ſtam verkon-
den;
En, daar beneven, hoe haar Moeder, om te ontgaan
De Roomſche ſlaaverny, als Syphax was gevaân,
Geraakten, door vergif van Maſſiniſſe, om 't leeven,
En, voor haar ſterven, haar deez' Dochter had gegeeven,
Om ſchuil te houden voor de Roomſche dwinglandy.
Na dat zy zulks in 't breed doen weeten had aan my,
En ſchreide om haar Prinſes, zo duur haar aanbevoolen;
Die

Die haar voor lang, door een Gesneed'ne, was ontstoolen;
Ging ik van stuk tot stuk het alles haar ontleên,
Verzekerde haar van haar leeven; gaf met een
Aan haar een Ring tot blyk, en zeide ik was haar hoeder,
Die zy voor 't Bruidsjuweel straks kende van haar moeder.
Zy stak die aan haar hand, vol vreugd en blydschap; maar
Wy raakten kort hier na te scheiden van elkaâr;
Wyl, in een oogenblik, op stak een vreeslyk weeder.
Slagregen wolken storte een zee van water needer.
Hier op liet Eolus al zyne winden uit
Zyn tuchthol: bliksemvlam, en yselyk geluid
Van Donderslaagen deed ons schip, en de and're scheepen
Verbranden en vergaan. Wy, tot aan 't hart beneepen,
Zyn eindlyk, met een deel der Rooveren, geland
Op 't Eiland van Carpaath: in deez' rampzaal'ge stant,
Zocht ik, door Harders, die 'k daar vond, zo 't mogt gelukken,
Myn Kinderen de magt der Rodiërs te ontrukken.
De snoode Roovers zyn in 't eind door haar gedood.
Myn Zoon, zyn rechterbeen gewond, wierd, in deez' nood,
Door hulp der Hard'ren, in een diepe rots verborgen,
Met Sophonisba; wyl ik ging na 't Dorp, bezorgen
't Geen ons voorts dienen mogt: maar toen ik weder kwam,
En in de rots myn Zoon noch Dochter niet vernam,
Stond ik verbaast, doch zag, toen ik myn oogen wende
Na 't strand, een vorst'lyk schip, wiens vlaggen dat ik kende
Voor die van Cyprus, en heb nevens dien geloofd,
Dat dit myn Kinderen my had op nieuws ontroofd:
Niet lang hier na, ben ik ook in dit Ryk gekoomen,
Daar ik de naam heb van een Wich'laar aangenoomen;
Of ik de schuilplaats van myn kind'ren mogt verstaan,
't Geen eind'ling na myn wensch gelukkig is vergaan.
Maar 'k had Charmione een kost'lyk pand gegeeven,
't Geen Sophonisbaas was, doch waar zy is gebleeven
Is my noch onbekend.

POLIDOOR.

Ze is op 't Carpaatſche ſtrand
Geſtorven, daar ik dat juweel uit haare hand
Gekreegen heb, gy kund dat wederom ontſangen.

CLITOPHON.

Kom, Amphidoxus, wilt nu bluſſchen uw verlangen.
Ontfang uit myne hand Vorſt Cleomedes Zoon,
Om wien Chryſeide zucht.

CLEOMEDES.

Wat hoor ik? groote goôn!

CLITOPHON.

Een ſpeer op zyne hand, tuigt dat hy uit de looten
Der Hyperenors, groot van deugden, is geſprooten.

AMPHIDOXUS *tegen Cleomedes.*

Ik ken u voor myn Prins.

CLITOPHON.

En dit 's de Dochter van
Vorſt Syphax, die hy by zyn Sophonisba wan;
Ze is Cleomedes Bruid.

CLEOMEDES.

Ik ſta gantſch opgetoogen!
Maar kan niet denken wat myn Moeder heeft bewoogen
Haar jonge zoon dus wreed te hand'len.

AMPHIDOXUS.

't Was uit nood;
Zy hoopte dus haar zoon te hoeden voor zyn dood.
De Vorſt uw Vader, Prins, kwam onverwacht te ſterven,
Waar door de Koningin haar Bedgenoot moeſt derven:
Zy, van u zwanger zynde, in 't kort gedwongen wierd,
Met Democares, die de krygsmagt had beſtierd,
Na dat zy was verloſt, in 't huuwelyk te treeden.
Hy kon bezwaar'lyk tot deze echt haar overreden.
In 't eind, dewyl hy 't Volk, door ſnoode kuipery,
En liſtig vleijen, had gekreegen op zyn zy,
Moeſt zy hem trouwen: hy, door ſtaatzucht aangedreeven,
Heeft uw twee Broeders voort doen brengen om het lee-
En achte dat de Kroon niet vaſt ſtond op zyn hoofd, (ven,

Zo

Zo lang gy ook niet waart van 't leevenslicht beroofd.
De Koningin, die reeds zyn opzet had vernoomen,
Heeft, om zyn moordbesluit behendig voor te koomen,
U in een korf, met zeer veel schats, daar toe gemaakt,
Gedaan, dus zyt gy, Prins, uit 's dwinglands hand geraakt.
Zy heeft u aan de zorg van Eromant bevoolen.
Doch hoe gy zyt geraakt in 't water by de Moolen,
Dat is my niet bekend, noch niemant heeft de Man
Ooit weêr gezien die u vertrouwd was. Den Tieran,
U achtende voor dood, hovaardig op die zegen,
Heeft Massanissa, en Vorst Bochars, haat verkreegen,
Mits hy, uw Zuster, die elk van hen voor hunn' Zoon
Ten huuw'lyk eischte, hen kwam weigeren: deez' hoon,
Heeft deze Vorsten hem den oorlog doen verklaaren.
Den Dwingeland heeft fluks uw Zuster doen bewaaren
Op 't Slot, en trok te veld met al zyn oorlogsmagt;
Maar Meliager heeft zyn Leger gantsch verkragt,
Zyn waarde Bruid verlost, de Koningin gesteeven
In 't ryks gebied; wyl haar te kennen was gegeeven
Dat gy noch leefde, maar men wist niet in wat wyk:
Zy zond my als Gezand van 't eene in 't ander Ryk.
't Geluk heeft eindelyk my herwaarts aan gezonden,
Daar ik myn wettig Prins, myn Koning heb gevonden.
Prins Meliager houd den dwingeland gevaân,
Op Sagoposa, hy kan geenzins hem weêrstaan.
Gaan wy op 't spoedigste in Getuel'jen ons vertoonen,
Op dat uw volk u daar moog voor hun Koning kroonen.

AMATHONTUS.

Gun dat ik u omhels, na zo veel hoon en smaad.
Gedenk, Prins, dat ik was onkundig van uw staat.

CLEOMEDES.

Myn Heer, de schoonheid van myn Bruid, heeft u doen dwaalen,
Wie zou niet zyn verrukt door Sophonisbaas straalen.

PERIMEDA, *Knield.*

Vergeef, Prins, 't geen wy u misdreeven, wyl 't geval...

CLEOMEDES.

t Is u vergeeven, en Vorst Amathontus zal.....

AMATHONTUS.

Wyl gy hun schuld vergeeft, wil ik die meê vergeeven.

FLORIMANT.

Gedankt zy uwe deugd voor 't schenken van ons leeven.

AMATHONTUS.

Nu dat den Hemel ons zo veele vreugd verleend,
Werd haast Androphile met my in de Echt verëend,
Gy, Dosiclea, zult met een myns beste vrinden,
Met Pelion, in 't kort, in 't huuw'lyk u verbinden.
Acidalia, blyve aan Florimant, verpligt,
En, Polidoor zal zich verbinden met myn Nicht.
Laat ons, na deze vreugd, een Vloot doen toebereiden,
Om Cleomedes na Getuel'jen te geleiden;
Terwyl, na zo veel leed, en uitgestaane druk,
Hun rampen, onverwacht, verkeerd zyn in geluk.

Einde van 't Vyfde en Laatste Bedryf.